

POBOACIÓN ACTIVA, OCUPADA,
PARADA E INACTIVA

3

3.1. Estudio das variables laborais. Cambio metodolóxico

Neste capítulo analizaremos o comportamento das variables básicas do mercado laboral galego no último ano, e enxertarémolas nun contorno temporal máis amplo, para avaliar mellor a súa evolución. Cómpre subliñar, no tocante á EPA, que o importante cambio metodolóxico do ano 2002 introduce diferencias grandes á hora de avaliar os datos das diversas magnitudes do mercado laboral respecto dos anos anteriores; a partir de xaneiro de 2002 houbo cambios en profundidade na EPA que comentaremos agora porque afectan de cheo ó período estudado neste Informe.

3.1.1. A EPA-2002

No ano 2002 o INE introduciu modificacións moi importantes na enquisa de poboación activa, que afectaron ós aspectos metodolóxicos relativos ás definicións das variables e ó proceso de cálculo dos resultados. Concretamente, os cambios a partir da enquisa realizada no primeiro trimestre de 2002 foron os seguintes:

1.- Pasan a usarse as novas proxeccións de poboación do INE, que teñen en conta o importante incremento de poboación desde a segunda metade da década dos noventa debido ó aumento da inmigración (e do retorno de emigrantes); a poboación estranxeira "con papeis" triplicouse en España de 1995 a 2002 (cunha suba absoluta próxima ás 900.000 persoas). Consecuentemente, o INE revisou as proxeccións que viña utilizando (que tiñan como punto de partida o Censo de Poboación de 1991).

2.- Incorpórase un cambio técnico (reponderación dos factores de elevación) que quere corrixir máis axeitadamente a falla de resposta dalgúns colectivos á enquisa. A EPA é unha enquisa dirixida ós fogares e o INE atopa dificultades sobre todo para entrevistar a aqueles formados por unha soa persoa ou por unha parella na que os dous membros traballan, xa que é máis difícil contactar con eles; pese ás medidas que se toman para afrontar este problema (como a repetición das visitas dos entrevistadores ou as chamadas telefónicas) a EPA tende a sobrerrepresentar a poboación de maior idade (que adoita estar máis nos fogares).

Para que a enquisa reflecta ben o peso que cada grupo de idade ten na poboación introduciuse unha mellora técnica coñecida como "reponderación dos factores de elevación". Esta reponderación dos factores de elevación do deseño da enquisa está prevista no artigo 3.5 do Regulamento 577/1998, do Consello da Unión Europea, do 9 de marzo de 1998.

3.- Vén regulamentado pola Oficina Estatística da Unión Europea (Eurostat) e consiste en que se aplica a nova definición de persoa desempregada, establecida no Regulamento (CE) N° 1897/2000 da Comisión Europea, de 7 de setembro de 2000. Esta nova definición segue a recoller nas liñas fundamentais a definición de desemprego establecida pola OIT pero prodúcese un importante cambio na interpretación de que se entende por "busca activa de emprego", xa que o novo Regulamento establece especificamente instrucións que sinalan que se consideran métodos de busca activa de emprego, nas catro semanas anteriores á entrevista, os seguintes:

- Estar en contacto cunha oficina pública de emprego có fin de atopar traballo, calquera que sexa a parte que tome a iniciativa (e establécese que a renovación da inscrición como desempregado por razóns puramente administrativas non é busca activa de emprego).
- Estar en contacto, co obxectivo de atopar traballo, cunha oficina privada (empresa especializada en contratación, oficina de emprego temporal, etc).
- Enviar a candidatura na busca de emprego directamente ós empregadores.
- Indagar a través de relacións persoais, por mediación de sindicatos, etc.
- Anunciarse ou responder a anuncios de xornais.
- Participar nunha proba, concurso ou entrevista, no marco dun procedemento de contratación.
- Buscar terreos, local ou material.
- Realizar xestións para obter permisos, licencias ou recursos financeiros.

Galicia (e España en xeral) vese moi afectada por estes novos requisitos porque, ate agora, a simple inscrición nunha oficina pública de emprego como demandante

de emprego, válida por tres meses, era requisito suficiente para considerar desempregada a esa persoa. A partir de xaneiro de 2002, de acordo co visto anteriormente, esíxese que cumpra algún dos nove requisitos alí sinalados (son os do Regulamento 1897/2000). Vale tamén si a persoa se inscribe despois dun período de emprego ou inactividade, se informa sobre posibles ofertas de emprego ou recibe unha proposta de traballo da oficina de emprego.

3.1.2 Repercusión dos cambios metodolóxicos da EPA

■ Unha consecuencia moi importante dun dos cambios metodolóxicos da EPA no ano 2002 (as novas proxeccións de poboación) conleva unha suba da poboación utilizada na EPA, polo que sube tamén o valor absoluto de tódalas variables do mercado laboral (poboación de 16 ou máis anos, ocupados, parados e inactivos). As taxas (de actividade, emprego ou paro) practicamente non se ven afectadas por este factor, debido a que se incrementan nunha proporción semellante numerador e denominador da fórmula que se usa para calculalas.

○ INE cuantificou o incremento da poboación en idade de traballar (16 ou máis anos) no conxunto de España nun 2,5%, anque afecta menos a algunhas comunidades (como Extremadura, Aragón ou as dúas Castelas) e moito máis a outras (como Canarias ou Baleares); Galicia está nun lugar intermedio.

■ Outro cambio (a reponderación dos factores de elevación da enquisa) fixo que a poboación en idade de traballar presente variacións importantes nos grupos de idade de 25 a 54 anos (que sube a súa representación na enquisa dun 49,3% a un 52,7%) e de 55 ou máis anos (que baixa a representación na EPA do 35,3% ó 31,7%). Como consecuencia, modifícanse outros resultados relevantes desta enquisa; en particular aumenta o número de persoas ocupadas -debido a que hai unha maior proporción de ocupados no grupo de idade de 25 a 54 anos, que agora gaña peso na enquisa-.

○ INE estimou o efecto conxunto dos dous últimos cambios metodolóxicos analizados nos parágrafos anteriores (as novas proxeccións de poboación ocupada e a reponderación dos factores de elevación) nunha suba do emprego en España no ano 2001 superior ó millón de persoas ocupadas e en Galicia de 85.000 persoas.

■ A variación dos requisitos para considerar desempregada a unha persoa trouxo como consecuencia que unha parte das persoas que se consideraban desempregadas pasan a considerarse inactivas. Co obxecto de poder cuantifica-lo impacto do cambio na definición de persoa desempregada, o INE no ano 2001 modificou os cuestionarios da enquisa para poder rexistra-los datos tanto coa antiga como coa nova definición pero os cuestionarios anteriores ó ano 2001 non incluían o matiz sobre si a busca de emprego era ou non activa, polo que non é posible determinar para o ano 2000 -ou calquera dos anteriores- que cifras de desemprego tería dado a EPA no caso de se ter usado a nova definición de persoa desempregada.

Os datos do bienio 2001-2002 son, pois, perfectamente comparables cando se toman os datos de 2001 coa nova metodoloxía EPA-2002, cousa que ocorre neste Informe sempre que poñemos exclusivamente os datos dese bienio (neste capítulo nos cadros: 5, 7, 14, 16, 24, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 57, 58, 59 e 60).

Como resumo, o impacto conxunto dos tres cambios da EPA son realmente importantes, como avaliou o propio INE. Co fin de paliar -na medida do posible- a ruptura das series da EPA, este organismo proporcionou unha corrección dos microdatos de tal xeito que os resultados podan ser comparables no cuarto de século: 1976-2001. Non obstante, estas series históricas non se puideron corrixir do efecto inducido polo cambio na definición de desemprego e polo tanto séguese a producir unha ruptura das series de actividade, paro e inactividade dende o primeiro trimestre do ano 2001, que cómpre ter moi en conta á hora de sacar conclusións na análise das estatísticas destas variables laborais para medio ou longo prazo que se inclúen neste Informe Sociolaboral de Galicia.

3.1.3 Cuantificación do impacto da nova metodoloxía

O INE realizou unha cuantificación da medición do impacto dos cambios metodolóxicos nas principais variables laborais para cada un dos trimestres do ano 2001, tanto no conxunto do Estado como en cada unha das comunidades autónomas. Presentamos a continuación os datos para Galicia e o conxunto do Estado (este último entre parénteses) no cuarto trimestre de 2001:

- poboación de 16 ou máis anos: + 34.300 (+825.400)
- poboación activa: + 61.100 (+932.500)
- poboación ocupada: + 84.900 (+ 1.254.100)
- poboación desempregada: -23.800 (-321.600)
- taxa de actividade: + 1,9 (+ 1,5)
- taxa de emprego: +3,0 (+ 2,6)
- taxa de paro: -2,7 (-2,5)

Como se pode apreciar, nas variables en termos absolutos a repercusión é especialmente importante na poboación ocupada (supoñendo máis de un millón empregados máis no total español). Das taxas, a variación é maior en Galicia que no termo medio estatal; das tres taxas é especialmente intenso o cambio na suba da de emprego e a diminución da de paro.

3.1.4. Resumo das principais variables laborais

Como nos Informes dos anos anteriores, comezaremos o estudo do mercado de traballo en Galicia co resumo da evolución xeral da última década en Galicia e España de distintas variables nas que logo afondaremos na nosa análise ó longo deste mesmo capítulo: A poboación de 16 ou máis anos, a activa, a ocupada, a parada e a inactiva. O cadro 3.1 amosa esa evolución; polo cambio de metodoloxía da EPA hai que ser moi cauteloso na comparanza dos datos do ano 2002 do cadro cos dos anos anteriores. Sobrancearemos-los seguintes puntos:

- A poboación total de Galicia presenta na última década un menor dinamismo que no total estatal e baixou lixeiramente mentres que a estatal subiu en algo máis de dous millóns de persoas. A porcentaxe de participación da poboación galega na total de España, xa que logo, é bastante menor no ano 2002 (6,54%) que en 1993 (7%).

■ **Cadro 3.1**

**Evolución das variables básicas do mercado de traballo.
Galicia/España. 1993-2002**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Poboación total										
Galicia	2.785,9	2.812,9	2.825,0	2.742,6	2.731,0	2.724,4	2.730,3	2.731,9	2.732,9	2.737,4
España	39.790,9	40.230,3	40.460,1	39.669,4	39.806,0	39.852,7	40.202,2	40.499,8	41.116,8	41.837,9
Poboación de 16 e máis anos										
Galicia	2.297,4	2.290,6	2.283,7	2.293,4	2.305,6	2.315,6	2.323,0	2.328,3	2.331,2	2.376,0
España	31.374,7	31.685,6	31.996,8	32.215,2	32.420,2	32.600,5	32.752,0	32.876,1	32.974,5	34.060,9
Activos										
Galicia	1.163,6	1.121,1	1.115,1	1.112,3	1.095,9	1.114,0	1.135,5	1.151,4	1.135,2	1.235,7
España	15.405,8	15.468,5	15.722,0	16.035,4	16.207,3	16.305,0	16.603,5	16.912,6	17.080,3	18.495,4
Ocupados										
Galicia	944,4	908,8	914,1	899,4	905,6	924,4	952,7	987,4	985,1	1.087,8
España	11.723,5	11.770,0	12.142,7	12.543,6	12.914,6	13.342,1	14.041,5	14.610,8	14.866,9	16.377,3
Paro estimado										
Galicia	219,2	212,3	201,0	212,9	190,4	189,6	182,8	164,0	150,1	147,9
España	3.682,3	3.698,4	3.579,3	3.491,8	3.292,7	2.963,4	2.562,0	2.301,8	2.213,4	2.118,2
Paro rexistrado										
Galicia	201,7	196,1	185,1	175,6	170,7	152,8	142,4	142,2	138,4	151,0
España	2.705,8	2.556,8	2.376,9	2.216,1	2.075,6	1.785,7	1.613,8	1.556,4	1.574,8	1.688,0
Inactivos										
Galicia	1.124,6	1.160,1	1.159,5	1.172,9	1.199,9	1.196,6	1.181,1	1.172,0	1.194,7	1.140,3
España	15.810,5	16.054,4	16.106,6	16.027,8	16.067,9	16.196,1	16.039,9	15.900,4	15.872,3	15.565,5

Datos en miles do 4º trimestre agás os de paro rexistrado (que son do mes de decembro) e os da poboación total (que son sempre dunha data entre xaneiro e xuño)

Fonte: INE, INEM e Fundación FIES (esta última para a poboación total de 1997)

■ A poboación galega de 16 e máis anos presenta no último ano un novo aumento (que ven sumarse á suba continua do quinquenio anterior), que en termos relativos é menor que a suba estatal.

O aumento aparente en Galicia da poboación que ten a idade mínima de traballar no último ano é de 44.800 persoas, pero a maioría (34.300) está xustificada polo cambio metodolóxico da EPA, polo que a suba real é de 10.500 persoas. Aplicando a mesma depuración nos datos estatais, a suba real do ano 2002 é de 261.000 persoas.

Unha análise semellante deben facer as persoas que desexen avaliar neste cadro a suba (en Galicia ou España) das poboacións activa, ocupada, paro estimado e inactiva). A nosa análise cos datos adaptados á nova metodoloxía para cada unha destas variables aparece no epígrafe correspondente ó estudio detallado de cada unha delas.

Detéctase na análise da década un descenso da participación de Galicia no total de España: na poboación de 16 ou máis anos de 1992 a 2001 Galicia pasou de representar-lo 7,35% do total español ó 7,07%.

■ A poboación activa galega no ano 2002 representa unha participación no total estatal do 6,68% (mentres que en 1993 era do 7,55%).

■ A poboación ocupada de Galicia baixou fortemente a súa porcentaxe de participación na última década. Se en 1993 Galicia tiña o 8,06 % dos ocupados, no 2002 baixou ó 6,64%.

■ O paro estimado pola EPA de Galicia en proporción ó estatal subiu nun punto no conxunto do período analizado. En 2002 é o 6,95% do total estatal, mentres que era do 5,95% en 1993.

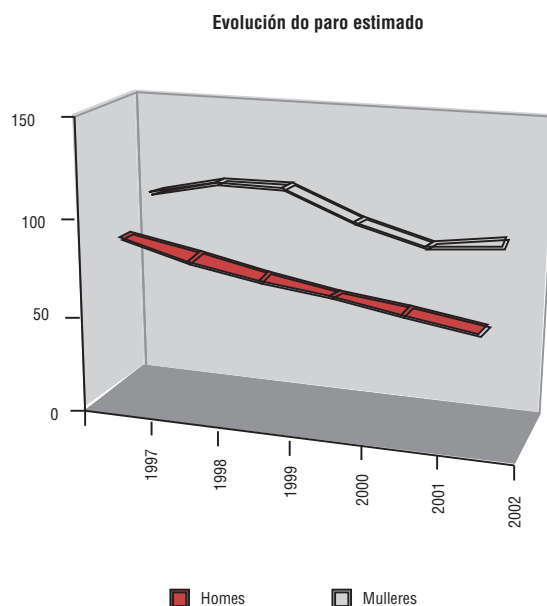
■ O paro rexistrado galego no ano 2.002 (que evidentemente non se ve afectado polo cambio metodolóxico da EPA, xa que son datos procedentes dun rexistro administrativo, non dunha enquisa do INE) aumenta por primeira vez na década analizada, rachando coa traxectoria ininterrompidamente descendente que presentaba desde 1994.

**Evolución das variables básicas do mercado de traballo.
Por sexos. Galicia. 1997-2002**

■ **Cadro 3.2**

	Homes	Mulleres
Poboación de 16 e máis anos		
1997	1.099,0	1.206,6
1998	1.085,6	1.230,0
1999	1.095,5	1.227,5
2000	1.107,0	1.221,3
2001	1.103,6	1.227,7
2002	1.133,6	1.242,4
Poboación activa		
1997	644,1	451,8
1998	644,9	469,1
1999	652,3	483,2
2000	662,7	488,6
2001	651,0	484,2
2002	712,4	523,2
Poboación ocupada		
1997	556,4	349,2
1998	565,1	359,3
1999	579,8	372,9
2000	595,0	392,4
2001	587,2	397,9
2002	655,6	432,2
Paro estimado		
1997	87,7	102,7
1998	79,8	109,8
1999	72,5	110,3
2000	67,8	96,3
2001	63,9	86,3
2002	56,8	91,1
Poboación inactiva		
1997	445,2	754,8
1998	435,7	760,9
1999	436,8	744,3
2000	439,3	732,7
2001	451,2	743,5
2002	421,2	719,2

Datos en miles do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

No conxunto estatal sube en 2002 por segundo ano consecutivo o paro computado polo INEM, que xa rachara en 2001 coa traxectoria descendente que se daba desde 1994.

Na análise do total da década analizada, se en 1993 Galicia representaba o 7,45% do paro rexistrado no total do Estado, en 2002 a porcentaxe é superior nun punto e medio: 8,95%.

■ A poboación inactiva galega subiu lixeiramente na última década en proporción ó total español. Galicia ten en 2002 o 7,33% da poboación inactiva española, mentres que en 1993 a participación no total estatal era do 7,11%.

No cadro 3.2 podemos aprecia-lo comportamento por sexos das variables básicas do mercado de traballo galego no último sexenio; a súa análise permite ás persoas interesadas afondar na evolución diferenciada para homes e mulleres. Anque na poboación que ten a idade mínima de traballar en Galicia hai máis mulleres que homes, a súa presenza nas poboacións activa e máis ocupada segue a ser notablemente inferior (especialmente na segunda). En cambio, é moito maior o número de mulleres que de homes nas poboacións desempregada e máis inactiva.

No cadro 3.3 presentámo-los datos por provincias das principais variables do mercado de traballo galego do último cuatrienio, que permite (coas cautelas que o cambio metodolóxico da EPA-2002 impón) realizar ás persoas interesadas unha análise da distribución territorial das mesmas. Complementámolo coa desagregación por sexos e provincias para o último ano que recolle o cadro 3.4 .

**Evolución da poboación de 16 e máis anos. Ocupados, parados e inactivos.
Por provincias. Galicia. 1999-2002**
■ Cadro 3.3

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Poboación de 16 e máis anos						
	1999	947,2	316,3	297,1	762,4	2.323,0
	2000	951,0	315,0	296,5	765,8	2.328,3
	2001	953,7	313,4	295,5	768,6	2.331,2
	2002	969,0	316,9	303,7	786,4	2.376,0
Activos	Total					
	1999	457,1	153,7	135,5	389,2	1.135,5
	2000	453,6	156,4	139,3	402,1	1.151,4
	2001	462,2	147,4	137,3	388,4	1.135,3
	2002	508,7	155,4	146,3	425,3	1.235,7
Ocupados						
	1999	389,5	133,4	109,1	320,6	952,6
	2000	391,0	139,3	117,8	339,2	987,3
	2001	399,2	132,0	120,4	333,4	985,0
	2002	445,1	142,9	134,2	365,6	1.087,8
Parados	Total					
	1999	67,6	20,3	26,4	68,6	182,9
	2000	62,5	17,2	21,5	62,8	164,0
	2001	62,9	15,4	16,9	55,0	150,2
	2002	63,7	12,5	12,0	59,7	147,9
	Buscan 1º emprego					
	1999	18,7	6,9	7,2	18,4	51,2
	2000	16,4	3,3	5,9	13,8	39,4
	2001	16,5	4,0	4,1	9,8	34,4
	2002	16,0	2,1	1,9	11,4	31,4
Inactivos						
	1999	487,4	161,5	161,4	370,8	1.181,1
	2000	495,9	156,7	157,1	362,2	1.171,9
	2001	491,3	165,6	158,0	379,7	1.194,6
	2002	460,3	161,5	157,4	361,1	1.140,3

Datos en miles do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

■ Cadro 3.4
**Poboación de 16 e máis anos segundo a súa relación coa actividade económica.
Por sexos e provincias. Galicia. 2002**

		Poboación de 16 e máis anos	Activos				Inactivos
			Total	Ocupados	Parados		
					Total	1º Empleo	
A Coruña	Homes	466,5	297,5	271,3	26,2	4,6	168,9
	Mulleres	502,6	211,2	173,7	37,5	11,4	291,4
Lugo	Homes	152,3	88,9	84,3	4,6	0,8	63,4
	Mulleres	164,6	66,5	58,6	8,0	1,4	98,0
Ourense	Homes	147,3	83,0	77,2	5,8	0,9	64,3
	Mulleres	156,4	63,3	57,0	6,2	1,0	93,1
Pontevedra	Homes	367,5	243,1	222,7	20,3	2,7	124,5
	Mulleres	418,9	182,3	142,9	39,4	8,8	236,7
Galicia	Homes	1.133,6	712,5	655,5	56,9	9,0	421,1
	Mulleres	1.242,5	1.765,8	432,2	91,1	22,6	719,2

Datos en miles do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

3.2. A poboación activa

Neste apartado afondaremos no estudo da poboación activa galega, analizando primeiramente a evolución da taxa de actividade e despois o comportamento da poboación activa por sexos, por sectores económicos, por grupos de idade e por provincias.

3.2.1. Poboación activa e taxa de actividade

Comezarémo-lo estudo da poboación activa coa presentación da súa distribución por comunidades autónomas no último cuatrienio. O cadro 3.5 reflicte que tódalas comunidades aumentaron a súa poboación activa no cuarto trimestre de 2002 en comparanza co mesmo período de 2001 (coa excepción das cidades autónomas de Ceuta - Melilla). A maior suba absoluta tivérona Andalucía, Cataluña e C. Valenciana, mentres que a maior suba relativa presentárona Extremadura (8,2%), Asturias e Baleares (6,7% nos dous casos). En Galicia subiu un 3,3%, seis décimas por riba do termo medio español.

■ Cadro 3.5

Poboación activa. Por comunidades autónomas. 2001-2002⁽¹⁾

	Valores absolutos (en miles)			Distribución porcentual			Variacións anuais			
	2001	2001	2002	2001	2001	2002	Absolutas (miles)		En %	
							2001	2002	2001	2002
Andalucía	3145	3038,4	3132,5	17,0	16,9	16,9	126,8	94,1	4,2	3,1
Aragón	509,7	494,5	512,3	2,8	2,7	2,8	1,4	17,8	0,3	3,6
Asturias	423,3	393,5	419,8	2,3	2,2	2,3	-1,1	26,3	-0,3	6,7
Baleares	383,6	380,6	406,2	2,1	2,1	2,2	4,9	25,6	1,3	6,7
Canarias	832,5	814,9	843,5	4,5	4,5	4,6	48,2	28,6	6,1	3,5
Cantabria	240,4	231,5	235,2	1,3	1,3	1,3	13,7	3,7	6,0	1,6
C. A Mancha	724,1	699,7	726,1	3,9	3,9	3,9	14,7	26,4	2,1	3,8
C. León	1054,8	1027,1	1043,3	5,7	5,7	5,6	5,1	16,2	0,5	1,6
Cataluña	3034,4	3024,4	3082,7	16,4	16,8	16,7	33,9	58,3	1,1	1,9
C. Valenciana	1959	1933,7	1980,3	10,6	10,7	10,7	48,2	46,6	2,5	2,4
Extremadura	457,4	414,8	448,8	2,5	2,3	2,4	-7,8	34,0	-1,7	8,2
Galicia	1232,6	1196,3	1235,7	6,7	6,6	6,7	8,2	39,4	0,7	3,3
Madrid	2555,8	2478,3	2503,5	13,8	13,8	13,5	86,1	25,2	3,5	1
Murcia	504,9	494,9	517,8	2,7	2,7	2,8	2,3	22,9	0,5	4,6
Navarra	253,1	248,8	251,4	1,4	1,4	1,4	-0,1	2,6	0,0	1
País Vasco	983,6	972,9	986,9	5,3	5,4	5,3	14,4	14	1,5	1,4
A Rioja	120,6	117,1	118,4	0,7	0,7	0,6	3,3	1,3	2,8	1,1
Ceuta e Melilla	60,9	51,4	51,1	0,3	0,3	0,3	2,7	-0,3	4,6	-0,6
España	18475,8	18012,8	18495,4	100	100	100	404,7	482,6	2,2	2,7

(1) Os datos correspóndense coas series históricas do cuarto trimestre segundo a nova metodoloxía EPA-2002 (os do ano 2001 obtivéronse sen aplicar e aplicando a nova definición de paro, datos sen negra e con negra, respectivamente).

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Coyuntura Laboral Nº 64.

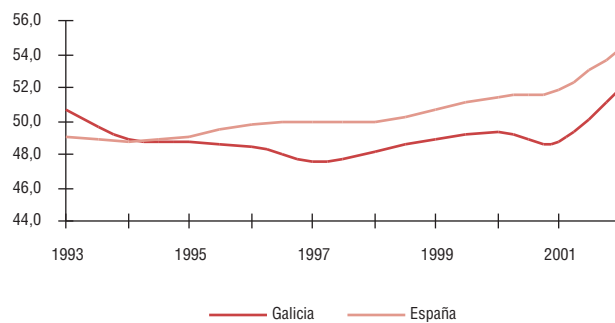
A taxa de actividade recolle, como é ben sabido, a porcentaxe de persoas activas respecto da poboación de dezaseis e máis anos. Nos Informes de anos anteriores xa salientabámo-la clara tendencia decrecente que presenta na análise a longo prazo a taxa de actividade galega e tamén que esta taxa se sitúa moi por baixo do nivel medio da OCDE ou da Unión Europea. A análise da evolución na última década en Galicia e España (cadro 3.6) reflicte que a taxa de actividade global galega subiu máis lixeiramente que a española na última década (cómpre que non se esqueza á hora da análise que o cambio metodolóxico da EPA en 2002 supón unha suba de 1,9 puntos en Galicia e de 1,5 puntos en España respecto da taxa de actividade do último trimestre do ano anterior).

**Evolución da taxa de actividade. Global e por sexos.
Galicia/España. 1993-2002**

■ Cadro 3.6

	Total	Homes	Mulleres
Galicia			
1993	50,6	62,2	40,1
1994	48,9	60,7	38,4
1995	48,8	59,9	38,8
1996	48,5	59,3	38,6
1997	47,5	58,6	37,5
1998	48,1	59,4	38,1
1999	48,9	59,6	39,4
2000	49,4	59,9	40,0
2001	48,7	59,0	39,4
2002	52,0	62,9	42,1
España			
1993	49,1	64,0	35,2
1994	48,8	62,7	35,8
1995	49,1	62,8	36,5
1996	49,8	63,2	37,2
1997	50,0	63,1	37,8
1998	50,0	63,1	37,9
1999	50,7	63,3	39,1
2000	51,4	63,9	39,9
2001	51,8	64,2	40,4
2002	54,3	67,0	42,3

Datos do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

A taxa de actividade feminina estatal superou en 2001 por vez primeira á galega, cousa que segue ocorrendo en 2002 pero cun diferencial moito menor (de só dúas décimas).

Por comunidades autónomas, as taxas de actividade tiveron un abano no último trimestre do ano 2002 que foi do máximo de Baleares (59,2%) ó mínimo de Asturias (45,5%); o maior crecemento nese ano da taxa de actividade produciuse en Extremadura (3,5 puntos) e o único descenso deuse en Ceuta-Melilla (-0,9 puntos). A suba da taxa de actividade galega despois de corrixido o efecto do cambio metodolóxico da EPA (1,4 puntos) foi superior ó termo medio estatal (un punto). O cadro 3.7 reflicte os datos do último bienio para cada unha das comunidades - incluíndo os datos de 2001 coa vella e máis coa nova metodoloxía da EPA, o que permite unha análise máis polo miúdo para as persoas interesadas nel.

Taxas de actividade. Por comunidades autónomas. 2001-2002⁽¹⁾

■ **Cadro 3.7**

				Variacións anuais	
				En puntos porcentuais	
	2001	2001	2002	2001	2002
Andalucía	53,1	51,3	52,5	1,6	1,2
Aragón	51,2	49,6	51,5	0,2	1,9
Asturias	45,8	42,6	45,5	-0,2	2,9
Baleares	57,1	56,7	59,2	-0,7	2,5
Canarias	58,0	56,8	57,3	1,8	0,5
Cantabria	52,9	50,9	51,5	2,8	0,6
C. A Mancha	51,0	49,3	50,8	0,7	1,5
C. León	50,0	48,6	49,5	0,3	0,9
Cataluña	57,6	57,4	58,2	0,2	0,8
C. Valenciana	56,9	56,1	56,8	0,6	0,7
Extremadura	51,7	46,9	50,4	-1,2	3,5
Galicia	52,1	50,6	52,0	0,0	1,4
Madrid	58,1	56,3	56,3	1,3	0,0
Murcia	54,6	53,5	55,3	-0,5	1,8
Navarra	55,6	54,7	55,0	-0,3	0,3
País Vasco	55,1	54,5	55,2	0,7	0,7
A Rioxa	53,1	51,5	51,8	1,0	0,3
Ceuta e Melilla	55,6	46,9	46,1	1,6	-0,9
España	54,7	53,3	54,3	0,7	1,0

(1) Os datos correspóndense coas series históricas do cuarto trimestre segundo a nova metodoloxía EPA-2002 (os do ano 2001 obtivéronse sen aplicar e aplicando a nova definición de paro, datos sen negra e con negra, respectivamente).

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Coyuntura Laboral Nº 64.

A distribución provincial e por sexos das taxas de actividade do último sexenio figura no cadro 3.8, que as persoas interesadas deben analizar coa prevención xa sinalada no epígrafe 3.1 (relativa ó cambio na metodoloxía da EPA en 2002).

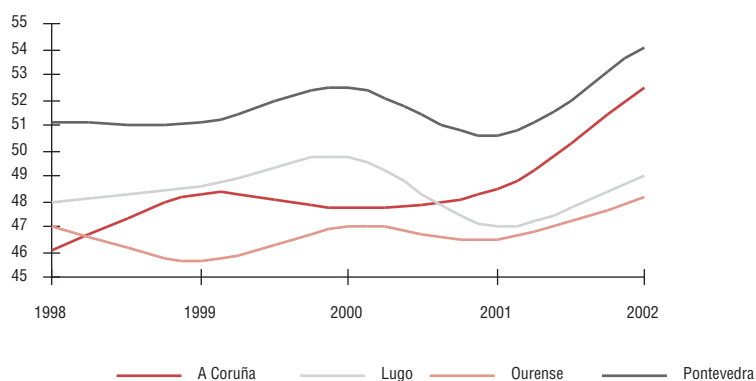
**Evolución da taxa de actividade. Por provincias. Global e por sexos
Galicia. 1997-2002**

■ Cadro 3.8

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Total				
1997	45,5	49,3	45,9	49,9
1998	46,1	47,9	47,0	51,1
1999	48,3	48,6	45,6	51,1
2000	47,7	49,7	47,0	52,5
2001	48,5	47,0	46,5	50,6
2002	52,5	49,0	48,2	54,1
Homes				
1997	57,9	58,1	55,5	61,1
1998	59,9	57,4	55,1	61,4
1999	60,0	57,4	54,3	62,1
2000	59,4	56,8	55,4	63,6
2001	59,5	55,7	55,9	60,9
2002	63,8	58,3	56,3	66,1
Mulleres				
1997	34,1	40,9	37,3	40,2
1998	34,5	38,9	39,4	41,9
1999	37,9	39,9	37,9	41,5
2000	37,2	42,7	39,4	42,7
2001	38,3	39,1	37,8	41,5
2002	42,0	40,4	40,5	43,5

Datos do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

Evolución da taxa de actividade nas provincias galegas

3.2.2. Distribución da poboación activa por sexos, sectores económicos, provincias e grupos de idade

A distribución da poboación activa galega por sectores económicos e maila súa desagregación provincial figuran no cadro 3.9 para os catro últimos anos. Os datos relativos dos activos por sector económico e sexo do último cuatrienio figuran para Galicia e España, pola súa banda, están recollidos no cadro 3.10; a comparan-

za da distribución porcentual dos activos por sectores económicos de Galicia co total español no ano 2002 segue a poñer de manifesto como principais diferencias a menor porcentaxe da poboación activa nos servicios e o alto valor relativo dos activos agro-pesqueiros en Galicia (que case dobra ó español). A desagregación por sexos explicita que esta última diferencianza entre Galicia e España é especialmente perceptible nas mulleres -nas que Galicia case triplica a porcentaxe estatal-.

■ **Cadro 3.9**

Evolución dos activos. Por sectores económicos e provincias⁽¹⁾. Galicia. 1999-2002

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Total	1999	457,2	153,7	135,6	389,2	1.135,7
	2000	453,6	156,4	139,3	402,0	1.151,3
	2001	453,6	156,4	139,3	402,0	1.151,3
	2002	508,7	155,4	146,2	425,4	1.235,7
	Agricultura e Pesca					
	1999	57,7	52,8	16,3	48,1	174,9
	2000	59,2	55,6	20,7	44,7	180,2
	2001	44,6	44,8	17,3	40,5	147,2
	2002	46,1	42,1	16,7	39,6	144,5
Industria						
	1999	78,9	13,0	21,8	74,4	188,1
	2000	78,5	16,3	21,1	81,8	197,7
	2001	81,7	16,5	26,0	84,1	208,3
	2002	90,9	19,2	26,6	100,9	237,6
Construcción						
	1999	50,7	15,2	15,7	43,0	124,6
	2000	53,6	11,3	17,9	47,6	130,4
	2001	64,7	14,1	17,4	41,7	137,9
	2002	66,1	15,4	16,3	44,8	142,6
Servicios						
	1999	237,9	63,3	67,9	188,4	557,5
	2000	235,0	65,3	70,3	202,9	573,5
	2001	241,7	65,1	69,8	200,5	577,1
	2002	279,3	73,9	81,7	218,8	653,7
Parados que buscan o seu primeiro emprego ou deixaron o último hai tres anos ou máis.						
	1999	32,0	9,4	13,9	35,3	90,6
	2000	27,3	7,9	9,3	25,0	69,5
	2001	29,4	6,9	6,9	21,5	64,7
	2002	26,3	4,8	4,9	21,3	57,3

Datos en miles do 4º trimestre

(1) Os parados que deixaron o seu último emprego hai menos de tres anos, clasificáronse polo sector económico correspondente a dito emprego.

Fonte: INE (EPA)

■ Cadro 3.10

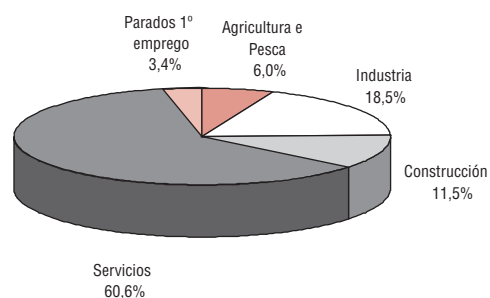
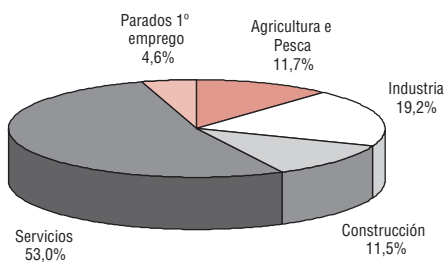
Evolución da distribución porcentual dos activos. Por sectores económicos e sexos. Galicia/España. 1999-2002

		Activos					
		Galicia			España		
		Ambolos dous sexos	Homes	Mulleres	Ambolos dous sexos	Homes	Mulleres
Agricultura e Pesca	1999	15,4	13,7	17,7	7,4	8,5	5,6
	2000	15,6	14,1	17,8	7,0	8,1	5,3
	2001	13,0	12,1	14,1	6,7	7,9	5,0
	2002	11,7	11,0	12,6	6,0	7,0	4,6
	Industria	1999	16,6	20,9	10,7	18,2	22,8
2000		17,2	21,2	11,7	18,5	22,9	12,1
2001		18,3	21,7	13,8	18,2	22,6	11,7
2002		19,2	22,8	14,4	18,5	22,5	12,4
Construcción		1999	11,0	18,5	0,9	10,4	16,5
	2000	11,3	18,9	1,0	10,7	17,0	1,4
	2001	12,1	20,1	1,4	11,2	17,9	1,5
	2002	11,5	19,2	1,1	11,5	18,0	1,6
	Servicios	1999	49,1	43,2	57,0	57,6	48,6
2000		49,8	42,6	59,6	58,8	49,4	72,7
2001		50,8	42,2	62,4	59,5	49,3	74,3
2002		52,9	44,9	63,8	60,7	50,7	75,7
Parados que buscan o seu 1º emprego ou deixaron o último hai tres anos ou máis ⁽¹⁾		1999	8,0	3,7	13,7	6,5	3,6
	2000	6,0	3,2	9,9	5,0	2,6	8,5
	2001	5,7	3,8	8,3	4,4	2,3	7,5
	2002	4,6	2,1	8,1	3,4	1,8	5,7

Elaboración propia con datos do 4º trimestre de cada ano

(1) Os parados que deixaron o seu último emprego hai menos de tres anos, clasificáronse polo sector económico correspondente a dito emprego

Fonte: INE (EPA)

O cadro 3.11 presenta a desagregación por sectores produtivos a nivel provincial no último cuadrienio. Sobrancearemos no ano 2002 na porcentaxe de activos agro-pesqueiros a gran diferenza do valor de Lugo respecto das outras provincias galegas; Lugo cuadruplica a media estatal e duplica á galega en porcentaxe de activos nese sector; no que ningunha provincia está por baixo da media estatal e só Lugo está por riba da media galega.

Tamén cómpre salientar que tan só unha provincia galega -Pontevedra- supera no 2002 as porcentaxes españolas de activos na industria, ningunha nos servicios e unha na construción -A Coruña-.

No tocante á evolución da poboación activa galega por grupos de idade e sexo, os datos que presentamos no cadro 3.12 permiten ás persoas interesadas face-lo seguimento polo miúdo da última década (aunque co cuidado que require o cambio metodolóxico da EPA no ano 2002)

■ **Cadro 3.11** **Evolución da distribución porcentual dos activos. Por sectores económicos e provincias (1)**
Galicia. 1999-2002

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Agricultura e Pesca	1999	12,6	34,4	12,0	12,4
	2000	13,1	35,5	14,8	11,1
	2001	9,6	30,4	12,6	10,4
	2002	9,1	27,1	11,4	9,3
Industria	1999	17,3	8,4	16,1	19,1
	2000	17,3	10,4	15,2	20,4
	2001	17,7	11,2	18,9	21,7
	2002	17,9	12,4	18,2	23,7
Construcción	1999	11,1	9,9	11,6	11,1
	2000	11,8	7,3	12,9	11,8
	2001	14,0	9,5	12,7	10,7
	2002	13,0	9,9	11,2	10,5
Servicios	1999	52,0	41,2	50,1	48,4
	2000	51,8	41,8	50,4	50,5
	2001	52,3	44,2	50,8	51,6
	2002	54,9	47,6	55,8	51,4
Parados que buscan o seu primeiro emprego ou deixaron o último hai 3 anos ou máis	1999	7,0	6,1	10,2	9,1
	2000	6,0	5,0	6,7	6,2
	2001	6,4	4,7	5,0	5,5
	2002	5,2	3,1	3,4	5,0

Datos do 4º trimestre

(1) Os parados que deixaron o seu último emprego hai menos de tres anos, clasificáronse polo sector económico correspondente a dito emprego
Fonte: INE (EPA)

■ **Cadro 3.12** **Evolución da poboación activa. Por sexos e grupos de idade.**
Galicia. 1993-2002

	Poboación activa									
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Ámbolos dous sexos	1.163,6	1.121,1	1.115,1	1.112,3	1.095,9	1.114,0	1.135,5	1.151,4	1.135,2	1.235,7
de 16 a 19 anos	38,3	35,6	30,9	34,2	32,1	29,1	26,0	25,1	22,7	23,2
de 20 a 24 anos	116,0	112,5	112,1	117,8	120,5	111,8	118,1	122,5	116,9	105,8
de 25 a 54 anos	799,6	786,3	786,4	784,8	783,8	818,0	846,8	830,7	821,3	951,0
de 55 e máis anos	209,7	186,7	185,7	175,5	159,6	155,1	144,6	173,0	174,3	155,7
Homes	682,5	657,9	649,7	649,3	644,1	644,9	652,3	662,7	651,0	712,4
de 16 a 19 anos	24,3	22,0	17,5	22,6	22,5	19,0	17,6	16,9	14,9	16,4
de 20 a 24 anos	67,0	58,7	63,0	65,8	68,3	64,6	64,3	68,9	70,7	60,5
de 25 a 54 anos	480,7	469,4	464,4	464,7	459,5	472,1	488,5	479,5	466,0	541,0
de 55 e máis anos	110,4	107,8	104,8	96,2	93,8	89,1	82,0	97,4	99,4	94,7
Mulleres	481,1	463,2	465,4	462,9	451,8	469,1	483,2	488,6	484,2	523,2
de 16 a 19 anos	14,0	13,7	13,4	11,6	9,6	10,0	8,5	8,2	7,7	6,8
de 20 a 24 anos	49,0	53,8	49,1	51,9	52,2	47,2	53,8	53,6	46,1	45,4
de 25 a 54 anos	319,0	316,9	322,0	320,1	324,3	345,9	358,4	351,2	355,4	410,0
de 55 e máis anos	99,2	78,9	80,9	79,3	65,8	66,0	62,6	75,6	75,0	61,1

Elaboración propia
Datos en miles do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

■ Cadro 3.13
**Evolución dos activos. Por grupos de idade e provincias.
Galicia. 1998-2002**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	
Total	1998	434,8	152,1	139,7	387,3	1.113,9	
	1999	457,1	153,7	135,5	389,2	1.135,5	
	2000	453,6	156,4	139,3	402,1	1.151,4	
	2001	462,2	147,4	137,2	388,4	1.135,2	
	2002	508,7	155,4	146,3	425,3	1.235,7	
Grupos de idade	De 16 a 19 anos	1998	9,8	4,0	4,0	11,2	29,0
		1999	7,1	2,6	4,2	12,1	26,0
		2000	7,5	1,2	3,6	12,8	25,1
		2001	10,1	1,9	1,7	9,0	22,7
		2002	9,3	2,3	1,9	9,7	23,2
	De 20 a 24 anos	1998	43,7	11,8	12,5	43,9	111,9
		1999	44,5	14,3	13,4	45,9	118,1
		2000	45,1	13,4	13,0	51,1	122,6
		2001	50,0	10,7	11,2	44,9	116,8
		2002	45,5	10,0	10,5	39,9	105,9
	De 25 a 54 anos	1998	319,5	107,0	101,1	290,5	818,1
		1999	345,4	111,9	98,4	291,2	846,9
		2000	335,2	111,2	100,0	284,2	830,6
		2001	328,9	108,2	102,9	281,4	821,4
		2002	387,8	118,1	115,6	329,5	951,0
	De 55 e máis anos	1998	61,9	29,3	22,2	41,8	155,2
		1999	60,1	24,9	19,6	40,1	144,7
2000		65,7	30,6	22,8	53,9	173,0	
2001		73,1	26,7	21,4	53,1	174,3	
2002		66,2	25,0	18,3	46,2	155,7	

Datos en miles do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

3.3. A poboación ocupada

Neste apartado estudiaremos o comportamento da poboación ocupada en Galicia no ano 2002 e situarémolo nun marco temporal máis amplo. Para iso, en primeiro lugar analizaremos a súa evolución global e maila da taxa de ocupación, e posteriormente veremos cómo se distribúen os ocupados por sexos, sectores económicos, provincias, grupos de idade ou situación profesional.

3.3.1. Poboación ocupada e taxa de ocupación

O cadro 3.14 preséntanos os datos da poboación ocupada en cada unha das comunidades autónomas no último bienio (corrixidos do cambio metodolóxico da EPA en 2002), así como a variación que en termos absolutos e relativos presentou cada unha delas. O emprego subiu en tódalas comunidades no último ano, coas únicas excepcións de Cantabria e A Ríoxa -que tiveron lixeiros descenso-. A maior intensidade na xeración de emprego presentárona Murcia (4,2%), Baleares (3,2%) e

Asturias (3,1%), e nas maioría das comunidades autónomas o crecemento do emprego foi inferior ó do ano 2001.

Galicia tivo un 1,7% de suba do emprego, lixeiramente por riba do termo medio estatal (1,6%) e algo por baixo da taxa de crecemento de 2001 (2,1%).

A taxa de ocupación (ou taxa de emprego) expresa, como é ben sabido, a porcentaxe de ocupados respecto da poboación de dezaseis ou máis anos . O cadro

■ Cadro 3.14

Poboación ocupada. Por comunidades autónomas. 2001-2002 (1)

	Valores absolutos (en miles)		Distribución porcentual		Valoracións anuais			
	2001	2002	2001	2002	Miles		%	
					2001	2002	2001	2002
Andalucía	2.453,2	2.499,9	15,2	15,3	124,2	46,7	5,3	1,9
Aragón	471,0	480,0	2,9	2,9	-1,0	9,0	-0,2	1,9
Asturias	366,6	377,8	2,3	2,3	12,2	11,2	3,4	3,1
Baleares	361,9	373,3	2,2	2,3	10,6	11,4	3,0	3,2
Canarias	726,9	748,5	4,5	4,6	36,0	21,6	5,2	3,0
Cantabria	210,9	210,1	1,3	1,3	15,9	-0,8	8,2	-0,4
C. A Mancha	637,5	655,8	4,0	4,0	17,9	18,3	2,9	2,9
C. León	922,5	938,6	5,7	5,7	10,7	16,1	1,2	1,7
Cataluña	2.761,7	2.786,8	17,1	17,0	20,3	25,1	0,7	0,9
C. Valenciana	1.760,1	1.772,3	10,9	10,8	67,7	12,2	3,8	0,7
Extremadura	356,6	363,6	2,2	2,2	0,2	7,0	0,1	2,0
Galicia	1.070,0	1.087,8	6,6	6,6	22,0	17,8	2,1	1,7
Madrid	2.303,4	2.330,4	14,3	14,2	112,2	27,0	5,1	1,2
Murcia	440,3	458,6	2,7	2,8	0,6	18,3	0,1	4,2
Navarra	237,7	238,2	1,5	1,5	-1,2	0,5	-0,5	0,2
País Vasco	880,0	895,3	5,5	5,5	26,8	15,3	3,1	1,7
A Ríoxa	111,6	111,2	0,7	0,7	3,0	-0,4	2,8	-0,4
Ceuta e Melilla	49,0	49,0	0,3	0,3	3,4	0,0	7,5	0,0
España	16.121,0	16.377,3	100	100	478,3	699,4	3,1	1,6

(1) Os datos correspóndense coas series históricas revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2002.
Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Coyuntura Laboral nº 64.

3.15 reflicte que esta taxa presentou en Galicia (e máis aínda en España) unha clara tendencia ascendente no último sexenio. Cómpre subliñar que para evitar erros hai que ter en conta o cambio metodolóxico do ano 2002, posto que do contrario a suba parece moito maior da que realmente se deu no último ano (lémbrese que no epígrafe 3.1 sinalamos que a estimación do INE supón que a taxa de emprego subiu con notable intensidade por este motivo en Galicia e España (3 e 2,6 puntos respectivamente).

A análise comparativa das taxas de ocupación galega e española que figura no cadro 3.15 amosa que esta última supera nos seis anos á galega (ó contrario do que ocorrera anteriormente sempre desde que comezou a elaborarse a EPA hai

máis de tres décadas). A diferenza é de 2,3 puntos a prol da taxa de emprego estatal, despois do recorte do diferencial no último ano.

Na desagregación por sexos, conséntase que a taxa estatal de ocupación dos homes (que superou por primeira vez á galega en 1995) situouse cun diferencial no ano 2002 de 2,3 puntos (inferior en cinco décimas ó do ano anterior). A taxa de emprego feminina de Galicia queda en 2002 por vez primeira por baixo do termo medio estatal.

■ Cadro 3.15

Evolución das taxas de ocupación. Global e por sexos. Galicia/España. 1997-2002

	Galicia						España					
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Total	39,3	39,9	41,0	42,4	42,3	45,8	39,8	40,9	42,9	44,4	45,1	48,1
Homes	50,6	52,1	52,9	53,8	53,2	57,8	53,4	54,9	56,5	57,8	58,4	61,5
Mulleres	28,9	29,2	30,4	32,1	32,4	34,8	27,2	28,0	30,4	32,0	32,3	35,5

Datos do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

No cadro 3.16 recollémo-la evolución no último bienio das taxas de ocupación das distintas comunidades autónomas, xa co valor do ano 2001 corrixido segundo a nova metodoloxía da EPA; o seu valor oscila no ano 2002 entre un 54,4% (Balears) e un 40,9% (Estremadura e Asturias); o crecemento no último ano da taxa de emprego de Galicia (0,6 puntos) foi superior ó estatal (0,4 puntos).

A taxa de emprego baixou no último ano en A Ríoxa, Ceuta-Melilla, Cantabria, C. Valenciana e Navarra) e tivo as maiores subas en Murcia (1,4 puntos) e Asturias (1,2 puntos).

Xa en anteriores Informes subliñámo-lo feito de que as economías galega e española presenten unhas taxas de ocupación especialmente baixas en comparación

coas da UE e coas da OCDE, porque reflicte a incapacidade para dar unha saída productiva ós recursos humanos que axude á converxencia real cos países máis desenvolvidos economicamente. Ben lonxe nos queda aínda (pese á importante suba dos últimos anos) o obxectivo que a UE se marcou para o ano 2005: unha taxa de ocupación global do 67% (e do 57% para as mulleres).

Taxas de ocupación. Por comunidades autónomas. 2001-2002 ⁽¹⁾

■ **Cadro 3.16**

	Valores das taxas (En porcentaxe)		Variacións anuais (En puntos porcentuais)	
	2001	2002	2001	2002
Andalucía	41,5	41,9	1,7	0,4
Aragón	47,3	48,2	-0,1	0,9
Asturias	39,7	40,9	1,3	1,2
Baleares	53,9	54,4	0,3	0,5
Canarias	50,6	50,8	1,1	0,2
Cantabria	46,4	46,0	3,3	-0,4
C. A Mancha	44,9	45,9	0,9	1,0
C. León	43,7	44,5	0,5	0,8
Cataluña	52,4	52,6	0,0	0,2
C. Valenciana	51,1	50,8	1,2	-0,3
Extremadura	40,3	40,9	-0,2	0,6
Galicia	45,2	45,8	0,6	0,5
Madrid	52,4	52,4	1,9	0,1
Murcia	47,6	49,0	-0,6	1,4
Navarra	52,2	52,1	-0,6	-0,1
País Vasco	49,3	50,1	1,4	0,8
A Ríoxa	49,1	48,6	0,9	-0,5
Ceuta e Melilla	44,7	44,1	2,4	-0,5
España	47,7	48,1	1,0	0,4

(1) Os datos correspóndense coas series históricas do 4º trimestre revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2002 do 4º trimestre de cada ano, da EPA (INE).

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Coyuntura Laboral nº 64.

O cadro 3.17 presenta as taxas de ocupación galegas por sexos e grupos de idade no último cuatrienio. En 2002 ampliouse a diferenza entre as taxas de emprego masculina e feminina, debido ó forte aumento desa diferenza nas persoas de 25 e máis anos.

■ **Cadro 3.17**

**Evolución das taxas de ocupación⁽¹⁾.
Por sexos e grupos de idade. Galicia. 1999-2002**

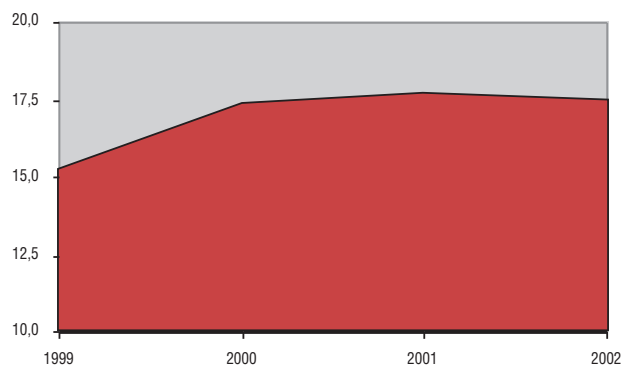
	Ámbolos dous sexos				Homes				Mulleres			
	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
Total	41,0	42,4	42,3	45,7	52,9	53,8	53,2	57,8	30,4	32,1	32,4	34,7
Menores de 25 anos	28,3	30,3	29,0	30,0	35,5	38,7	37,2	37,9	20,9	21,6	20,3	21,9
de 25 e máis anos	43,3	44,6	44,6	48,2	56,4	56,6	56,4	61,2	32,0	33,9	34,4	36,6
de 16 a 19 anos	11,3	13,0	11,4	14,8	17,2	19,8	14,8	19,6	5,6	6,2	7,6	9,8
de 20 a 24 anos	40,6	40,8	39,8	39,3	48,3	49,9	51,3	49,2	32,5	31,2	27,8	29,1
de 25 a 54 anos	66,5	68,1	68,6	69,8	82,2	82,0	82,0	83,5	51,0	54,0	55,3	56,2
de 55 e máis anos	15,2	17,3	17,7	17,4	19,9	22,4	23,1	24,5	11,7	13,5	13,5	12,0

Datos do 4º trimestre

(1) Porcentaxe de ocupados respecto da poboación de cada grupo de idade

Fonte: INE (EPA)

Evolución das taxas de ocupación de 55 e máis anos

3.3.2. Distribución da poboación ocupada por sexos, sectores económicos, situación profesional, provincias e grupos de idade.

A distribución dos ocupados galegos por sexo, sector económico e grupos de idade no último quadrienio podemos velos no cadro 3.18, que constata un proceso de cambio que vai achegando algo máis a nosa estrutura do emprego á estatal e en xeral ás dos países máis desenvolvidos.

O sector que concentra máis poboación ocupada (o de servizos) tivo no ano 2002 unha forte suba e supón xa máis da metade do emprego total galego (54,84%), anque está aínda 8,4 puntos por baixo da media estatal .

Na desagregación da poboación ocupada por sexos, os homes son maioritarios no ano 2002 no emprego de tódolos sectores produtivos. Para as persoas que desexen estudar máis polo miúdo esta distribución sectorial, ofrecemos nese cadro 3.18 a desagregación en catro grupos de idade para cada un dos sexos.

Evolución da poboación ocupada. Por sexo, sectores económicos e idade.
Galicia. 2001-2002

■ Cadro 3.18

Ámbolos dous sexos		de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos	Total
Agricultura						
	2001	0,3	2,9	68,0	42,5	113,6
	2002	1,4	2,3	66,2	41,9	111,8
Pesca						
	2001	0,2	2,7	27,4	2,4	32,7
	2002	0,5	1,5	22,1	3,2	27,3
Industria						
	2001	4,6	23,1	161,6	22,6	211,9
	2002	6,4	21,9	172,6	19,4	220,3
Construcción						
	2001	2,8	15,1	106,7	15,1	139,7
	2002	3,6	14,6	99,2	14,4	131,8
Servicios						
	2001	7,0	39,6	458,9	66,7	572,1
	2002	6,4	39,0	482,3	68,9	596,6
Total						
	2001	14,8	83,3	822,5	149,3	1.070,0
	2002	18,3	79,3	842,5	147,8	1.087,8

Homes		de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos	Total
Agricultura						
	2001	0,3	2,3	35,2	15,7	53,5
	2002	1,4	2,3	32,9	17,7	54,3
Pesca						
	2001	0,2	2,7	22,4	1,2	26,5
	2002	0,5	1,5	16,6	1,6	20,2
Industria						
	2001	3,5	16,0	109,3	18,2	147,1
	2002	3,9	15,6	120,3	15,8	155,6
Construcción						
	2001	2,8	14,3	101,3	14,2	132,5
	2002	3,6	14,2	94,6	14,1	126,5
Servicios						
	2001	3,2	19,2	223,8	37,2	283,4
	2002	2,9	16,6	238,7	40,7	299,0
Total						
	2001	9,9	54,5	492,0	86,5	643,0
	2002	12,3	50,2	503,1	90,0	655,6

Mulleres		de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos	Total
Agricultura						
	2001	—	0,6	32,7	26,8	60,1
	2002	—	—	33,3	24,2	57,5
Pesca						
	2001	—	—	5,0	1,2	6,2
	2002	—	—	5,5	1,6	7,1
Industria						
	2001	1,1	7,0	52,3	4,4	64,8
	2002	2,5	6,3	52,3	3,6	64,7
Construcción						
	2001					7,2
	2002					5,3
Servicios						
	2001	3,8	20,4	235,1	29,5	288,7
	2002	3,5	22,3	243,6	28,1	297,6
Total						
	2001	4,9	28,8	330,5	62,8	427,1
	2002	6,0	29,1	339,4	57,8	432,2

Elaboración propia
 Datos en miles do 4º trimestre
 Fonte: IGE (EPA en Galicia)

A evolución dos ocupados por sectores económicos e sexos nun prazo máis longo podemos vela no cadro 3.19, no que (aparte de ter en conta o efecto de aumento do emprego no ano 2002 inducido polo cambio metodolóxico da EPA) salientaremos que despois da perda da capacidade xeradora de emprego do sector servicios na primeira metade dos anos noventa (contrapunto do sucedido na segunda metade dos oitenta), desde 1997 tivo unha notable recuperación como motor do emprego galego e quedou no ano 2002 no maior nivel da nosa historia. O sector agro-pesqueiro seguiu no ano 2002 coa ininterrompida perda de emprego (coa única excepción do ano 2000) que explicita ese cadro. O emprego agro-pesqueiro desde 1993 baixou a menos da metade (ó 48,8%).

A construción, pola súa banda, presenta unha tendencia claramente expansiva nesa década (só baixou en 1998). No tocante á industria, o ano 1995 rachou co proceso de continua perda de emprego dos anos anteriores e consolidouse desde entón unha traxectoria moi expansiva do seu emprego, que se reafirma no último ano.

■ **Cadro 3.19**

**Evolución da poboación ocupada. Por sectores económicos e sexos.
Galicia. 1993-2002**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Agricultura e Pesca										
Total	285,2	246,6	246,3	216,6	185,8	178,2	169,4	174,3	142,8	139,1
Homes	136,2	117,9	118,0	108,0	93,1	89,3	84,9	88,4	75,2	74,5
Mulleres	149,0	128,7	128,3	108,6	92,6	88,9	84,5	85,9	67,6	64,6
Industria										
Total	135,3	129,3	138,5	146,4	152,2	167,6	168,1	180,5	192,1	220,3
Homes	102,4	96,4	103,2	111,6	114,9	128,5	124,9	131,8	133,6	155,6
Mulleres	32,9	32,9	35,3	34,8	37,3	39,1	43,2	48,7	58,5	64,7
Construcción										
Total	87,2	94,7	95,9	97,2	101,3	98,5	110,8	116,8	126,7	131,8
Homes	85,2	93,3	93,3	94,6	99,2	96,3	107,2	111,9	120,4	126,5
Mulleres	2,0	1,4	2,6	2,6	2,1	2,2	3,6	4,9	6,3	5,3
Servicios										
Total	436,6	438,2	433,4	439,2	466,3	480,2	504,3	515,8	523,5	596,6
Homes	246,0	246,5	239,9	235,4	249,2	251,0	262,7	263,0	258,0	299,0
Mulleres	190,7	191,7	193,5	203,8	217,1	229,2	241,6	252,9	265,5	297,6

Datos en miles do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

A distribución porcentual da poboación ocupada por sectores económicos que figura no cadro 3.20 presenta os datos galego e español do último quinquenio; deles sobrancearémolos seguintes aspectos:

■ Galicia duplica no ano 2002 a porcentaxe española de persoas ocupadas no sector agro-pesqueiro. Hai unha clara diferenza na análise por sexos, pois a taxa de emprego das mulleres de Galicia no sector agro-pesqueiro case triplica á estatal no caso das mulleres, mentres que non chega a dobrala no dos homes.

■ A porcentaxe estatal de ocupados supera amplamente á galega nos servizos, mentres que a taxa galega supera á estatal na construción e na industria.

■ Máis do 80% do emprego feminino español concéntrase no ano 2002 no sector servizos, mentres que en Galicia representa un 69% e ten unha maior diversificación da ocupación por sectores económicos debido fundamentalmente ó alto emprego feminino no sector agro-pesqueiro.

■ Nos homes hai unha maior diversificación da súa ocupación entre os diferentes sectores económicos, de xeito que o que máis emprego totaliza -o de servizos- supón en Galicia un 45,6% da ocupación (e en España un 52,2%) no último ano.

■ Cadro 3.20

**Evolución da distribución porcentual dos ocupados.
Por sectores económicos e sexos. Galicia/España. 1998-2002**

		Ocupados					
		Galicia			España		
		Ámbolos dous sexos	Homes	Mulleres	Ámbolos dous sexos	Homes	Mulleres
Agricultura e Pesca	1998	19,3	15,8	24,7	7,7	9,0	5,5
	1999	17,8	14,6	22,7	7,2	9,0	5,2
	2000	17,6	14,9	21,9	6,8	7,9	4,9
	2001	14,5	12,8	17,0	6,5	7,7	4,5
	2002	12,8	11,4	14,9	5,7	6,7	4,5
Industria	1998	18,1	22,7	10,9	20,6	25,0	12,8
	1999	17,6	21,5	11,6	20	24,2	12,9
	2000	18,3	22,1	12,4	20,0	24,0	13,3
	2001	19,5	22,7	14,7	19,4	23,5	12,7
	2002	20,3	23,7	15,0	19,4	23,3	12,9
Construcción	1998	10,7	17,0	0,6	10,2	15,3	1,0
	1999	11,6	18,5	1	11	16,5	1,4
	2000	11,8	18,8	1,3	11,1	16,9	1,5
	2001	12,9	20,5	1,6	11,6	17,7	1,5
	2002	12,1	19,3	1,2	11,7	17,8	1,7
Servicios	1998	52,0	44,4	63,8	61,4	50,7	80,7
	1999	52,9	45,3	64,8	61,9	51	80,5
	2000	52,2	44,2	64,4	62,1	51,2	80,3
	2001	53,1	43,9	66,7	62,6	51,1	81,3
	2002	54,8	45,6	68,9	63,2	52,2	81,2

Datos do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

Para coñecer a situación profesional dos ocupados de Galicia, presentamos o cadro 3.21, que inclúe a desagregación por sexo e sector económico. Os asalariados supoñen no ano 2002 un 73,13% do total dos ocupados de Galicia; séguelles en importancia cuantitativa os empresarios ou membros de cooperativas (23,6%) e os "axudas familiares" (4,04%). Aproxímase máis, deste xeito, a porcentaxe galega de asalariados ás medias do Estado e máis da Unión Europea, anque segue por baixo delas.

Por sexos, subliñaremos que no ano 2002 en Galicia dúas de cada tres persoas ocupadas como "axudas familiares" son mulleres, e están fundamentalmente empregadas no sector primario e no de servizos -nos que case triplican ós homes, anque a ocupación de mulleres é inferior á dos homes nos dous sectores productivos-. No conxunto das persoas asalariadas de Galicia, en cambio, as mulleres supoñen só un 39%.

A desagregación provincial dos ocupados de cada sector económico podemos vela no cadro 3.22 para o último quinquenio. Respecto da ocupación global por provincias, sobrancearemos que no ano 2002 o 74,53% do emprego total galego se concentra nas provincias de A Coruña e Pontevedra.

■ **Cadro 3.21**

**Evolución dos ocupados. Por sectores económicos, sexo e situación profesional.
Galicia. 2000-2002**

	Total ocupados			Situación profesional											
				Empresario ou membro de cooperativa			Axuda familiar			Asalariado			Outra situación		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002
Ámbolos dous sexos															
Total	987,4	985,1	1087,8	260,5	241,8	256,8	50,9	39,8	34,6	674,9	702,5	795,5	1,0	0,9	0,9
Agric. e Pesca	174,3	142,8	139,1	106,6	92,2	89,0	38,4	25,7	23,4	29,1	24,5	26,2	0,3	0,3	0,4
Industria	180,5	192,1	220,3	19,1	18,9	17,9	1,6	2,2	1,9	159,5	171,0	200,5	0,2	0,0	0,0
Construcción	116,8	126,7	131,8	22,9	25,3	28,6	1,0	0,8	1,1	93,0	100,6	102,2	0,0	0,0	0,0
Servicios	515,8	523,5	596,6	112,0	105,4	121,3	10,0	11,1	8,2	393,4	406,4	466,6	0,5	0,6	0,5
Homes															
Subtotal	595,0	587,2	655,6	150,8	145,8	159,4	16,5	13,4	10,9	427,3	427,4	484,9	0,3	0,6	0,4
Agric. e Pesca	88,4	75,2	74,5	49,3	45,8	44,2	12,4	8,0	7,4	26,6	21,1	22,7	0,0	0,3	0,2
Industria	131,8	133,6	155,6	15,0	13,6	13,4	0,9	1,5	0,9	115,9	118,5	141,3	0,0	0,0	0,0
Construcción	111,9	120,4	126,5	22,9	24,4	27,1	0,7	0,6	0,5	88,3	95,4	99,0	0,0	0,0	0,0
Servicios	263,0	258,0	299,0	63,7	62,0	74,7	2,4	3,3	2,2	196,5	192,4	221,8	0,3	0,3	0,3
Mulleres															
Subtotal	392,4	397,9	432,2	109,7	96,0	97,4	34,4	26,4	23,7	247,6	275,1	310,6	0,7	0,3	0,5
Agric. e Pesca	85,9	67,6	64,6	57,3	46,4	44,8	25,9	17,7	16,0	2,4	3,4	3,5	0,3	0,0	0,2
Industria	48,7	58,5	64,7	4,1	5,3	4,5	0,7	0,7	1,0	43,6	52,5	59,2	0,2	0,0	0,0
Construcción	4,9	6,3	5,3	0,0	0,9	1,5	0,3	0,2	0,6	4,7	5,2	3,2	0,0	0,0	0,0
Servicios	252,9	265,5	297,6	48,3	43,4	46,6	7,5	7,8	6,0	196,9	214,0	244,7	0,2	0,3	0,3

Datos en miles do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

**Evolución dos ocupados. Por sectores económicos e provincias.
Galicia. 1998-2002**

■ **Cadro 3.22**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Total	1998	365,6	131,7	110,5	316,6
	1999	389,5	133,4	109,1	320,6
	2000	391,0	139,3	117,8	339,2
	2001	399,2	132,0	120,4	333,4
	2002	445,1	142,9	134,2	365,6
Agricultura e Pesca	1998	54,4	53,9	19,8	50,1
	1999	56,4	51,8	14,6	46,7
	2000	58,3	54,3	19,3	42,3
	2001	42,7	44,2	17,0	38,9
	2002	44,4	41,3	15,8	37,6
Industria	1998	64,2	12,0	17,9	73,5
	1999	70,4	11,6	18,5	67,5
	2000	72,6	14,7	18,8	74,3
	2001	76,8	14,8	24,3	76,2
	2002	84,6	18,5	25,5	91,7
Construcción	1998	43,3	10,0	12,5	32,6
	1999	45,3	13,3	14,3	37,9
	2000	46,8	10,8	16,7	42,5
	2001	58,7	13,7	16,3	38,0
	2002	60,5	14,4	15,6	41,2
Servicios	1998	203,8	55,8	60,2	160,5
	1999	217,4	56,8	61,7	168,5
	2000	213,3	59,4	63,0	180,0
	2001	221,0	59,3	62,8	180,3
	2002	255,6	68,6	77,3	195,1

Datos en miles do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

O cadro 3.23 permite ver con datos porcentuais esa distribución provincial dos ocupados por sectores económicos. A súa comparación cos datos de Galicia e España que vimos no cadro 3.20 permite sacar conclusións sobre as diferencias que cada unha das provincias presenta respecto das medias galega e española. Destaca a alta porcentaxe de persoas ocupadas no sector agro-pesqueiro en Lugo (28,9% da ocupación total), máis do dobre que a provincia seguinte nesa clasificación (Ourense).

Ningunha provincia galega acada no ano 2002 a porcentaxe media estatal de ocupados nos servizos, unha a da construción (A Coruña) e máis a industria (Pontevedra). As catro provincias superan claramente a taxa estatal de ocupación agro-pesqueira –Lugo quintuplicaa–.

**Evolución da distribución porcentual dos ocupados.
Por sectores económicos e provincias. Galicia. 1998-2002**

■ Cadro 3.23

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Agricultura e Pesca	1998	14,9	40,9	17,9	15,8
	1999	14,5	38,8	13,3	14,6
	2000	14,9	39,0	16,4	12,5
	2001	10,7	33,5	14,1	11,7
	2002	10,0	28,9	11,8	10,3
Industria	1998	17,5	9,1	16,2	23,2
	1999	18,1	8,7	17,0	21,1
	2000	18,6	10,6	16,0	21,9
	2001	19,2	11,2	20,1	22,9
	2002	19,0	12,9	19,0	25,1
Construcción	1998	11,8	7,6	11,4	10,3
	1999	11,6	10,0	13,1	11,8
	2000	12,0	7,8	14,1	12,5
	2001	14,7	10,4	13,5	11,4
	2002	13,6	10,1	11,6	11,3
Servizos	1998	55,7	42,4	54,5	50,7
	1999	55,8	42,5	56,6	52,6
	2000	54,5	42,7	53,5	53,1
	2001	55,3	44,9	52,2	54,1
	2002	57,4	48,0	57,6	53,4

Datos do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

Así mesmo, no cadro 3.24 presentámo-lo desglose provincial para o último bienio dos ocupados por sexo e situación profesional, que achega datos que permiten afondar no tema ás persoas que precisen unha análise máis polo miúdo (e con datos revisados segundo a nova metodoloxía da EPA).

■ **Cadro 3.24**

Evolución da poboación ocupada. Por sexos, situación profesional e provincias. Galicia 2001-2002

A) Ámbolos dous sexos		Total	Empresarios sen asalariados	Empresarios con asalariados	Axudas familiares	Asalariados	Outros ⁽¹⁾
A Coruña	2001	429,5	70,4	24,1	13,7	320,3	0,9
	2002	445,1	71,5	23,3	13,2	336,0	1,0
Lugo	2001	144,5	36,3	7,2	16,6	84,3	0,2
	2002	142,9	33,5	9,5	14,3	84,2	1,3
Ourense	2001	135,2	26,3	9,3	4,8	94,2	0,7
	2002	134,2	23,8	12,4	2,6	93,8	1,5
Pontevedra	2001	360,8	59,2	19,5	5,5	275,1	1,5
	2002	365,6	57,0	21,3	4,5	281,5	1,4
Galicia	2001	1070,0	192,1	60,1	40,6	774,0	3,3
	2002	1087,8	185,9	66,5	34,6	795,5	5,2

B) Homes		Total	Empresarios sen asalariados	Empresarios con asalariados	Axudas familiares	Asalariados	Outros ⁽¹⁾
A Coruña	2001	262,4	40,0	19,2	5,0	197,3	0,9
	2002	271,3	42,1	17,5	3,7	207,6	0,5
Lugo	2001	84,3	21,6	5,4	6,1	51,0	0,2
	2002	84,3	21,0	6,7	5,3	50,8	0,6
Ourense	2001	81,8	14,7	8,1	1,7	56,7	0,6
	2002	77,2	12,6	10,1	0,6	52,8	1,1
Pontevedra	2001	214,5	31,4	16,1	1,1	165,3	0,5
	2002	222,7	31,0	16,2	1,3	173,7	0,6
Galicia	2001	643,0	107,6	48,9	13,9	470,4	2,2
	2002	655,6	106,6	50,5	10,9	484,9	2,7

C) Mulleres		Total	Empresarios sen asalariados	Empresarios con asalariados	Axudas familiares	Asalariados	Outros ⁽¹⁾
A Coruña	2001	167,2	30,4	5,0	8,8	123,0	—
	2002	173,7	29,5	5,9	9,5	128,4	0,6
Lugo	2001	60,2	14,7	1,7	10,4	33,3	—
	2002	58,6	12,5	2,8	9,1	33,4	0,7
Ourense	2001	53,4	11,6	1,1	3,1	37,5	0,1
	2002	57,0	11,3	2,3	2,0	41,0	0,4
Pontevedra	2001	146,3	27,8	3,4	4,4	109,7	1,0
	2002	142,9	26,0	5,1	3,1	107,8	0,8
Galicia	2001	427,1	84,5	11,2	26,7	303,6	1,1
	2002	432,2	79,3	16,1	23,7	310,6	2,5

Datos en miles do 4º trimestre. Revisado segundo a metodoloxía EPA-2002

(1) En outros inclúense os membros de cooperativas

Fonte: IGE. "EPA en Galicia"

O cadro 3.25 recolle o reparto por sectores económicos da poboación asalariada no cuarto trimestre do último bienio para o total galego e para cada unha das provincias. Pode verse que subiron os asalariados en Galicia no ano 2002 en tódolos sectores agás na pesca (sector que afonda na diminución de emprego do bienio anterior) e na construción.

Por provincias, no último ano creceron os asalariados nas dúas máis desenvolvidas (A Coruña e Pontevedra). As provincias menos desenvolvidas -Lugo e Ourense- teñen no último ano conxuntamente menos da cuarta parte (un 22,38%) da poboación asalariada de Galicia.

Evolución da poboación ocupada asalariada. Por sectores económicos e provincias. Galicia. 2001-2002

■ Cadro 3.25

		Total	Agricultura	Pesca	Industria	Construcción	Servicios
A Coruña	2001	320,3	1,7	5,7	76,8	52,8	183,3
	2002	336,0	2,8	5,4	78,0	48,2	201,7
Lugo	2001	84,3	3,9	2,3	14,5	12,2	51,5
	2002	84,2	3,2	0,8	15,9	10,9	53,4
Ourense	2001	94,2	3,1	—	23,4	14,0	53,8
	2002	93,8	2,9	—	21,8	10,5	58,6
Pontevedra	2001	275,1	2,0	8,8	75,4	31,7	157,2
	2002	281,5	3,5	7,6	84,9	32,6	152,9
Galicia	2001	774,0	10,7	16,7	190,0	110,7	445,8
	2002	795,5	12,5	13,8	200,5	102,2	466,6

Datos en miles do 4º trimestre. Revisado segundo a metodoloxía EPA-2002
 Fonte: IGE. "EPA en Galicia"

Para quen necesite afondar máis alá do reparto dos ocupados por grandes sectores económicos, presentamos no cadro 3.26 o desglose en vintedúas ramas de actividade económica para o último sexenio. A primeira posición nesta clasificación é para a construción e a segunda para o comercio.

Se queremos afondar no estudio da poboación asalariada galega unha das vías para facelo é ó través da análise do tipo de contrato, para coñece-lo peso da contratación temporal e da indefinida tanto para o total dos asalariados como para cada un dos sexos. No cadro 3.27 presentámo-los datos do último bienio -con desglose por trimestres en 2002- adaptados á nova metodoloxía.

No ano 2002 subiu en Galicia a contratación indefinida (2,26%), aunque cun ritmo que foi inferior ó crecemento medio estatal (4%). Pola súa parte, a contratación temporal subiu tamén e fíxoo nunha porcentaxe maior que a indefinida (un 3,73%) nun ano en que baixou lixeiramente (un 0,5%) o conxunto estatal.

A comparanza por sexos e tipos de contrato (temporais ou indefinidos) do cuarto trimestre do 2002 có mesmo período do ano anterior, sobrancea que subiron ámbolos dous tanto nas mulleres coma nos homes. A suba relativa tivo especial intensidade nas mulleres na modalidade de contratación temporal (suba do 4,5%).

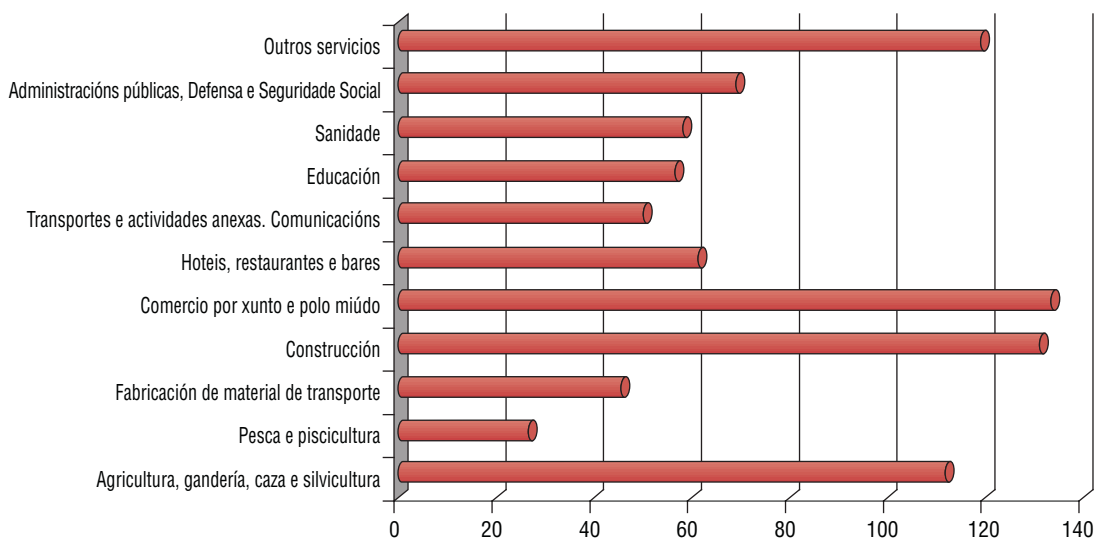
■ Cadro 3.26

Evolución da poboación ocupada. Por ramas de actividade económica.
Galicia. 1997-2002

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1 Agricultura, gandería, caza e silvicultura	155,3	149,2	132,6	138,6	114,0	111,8
2 Pesca e piscicultura	30,5	28,9	36,9	35,6	28,8	27,3
3 Industrias extractivas	8,0	6,0	7,7	7,9	9,2	9,2
4 Producción, transporte e distribución de enerxía eléctrica, gas e auga	5,5	5,7	4,1	5,5	4,8	4,5
5 Coquerías, fabricación de produtos químicos e produción de metais	15,3	15,9	16,0	19,4	15,9	16,9
6 Fabricación de produtos metálicos. Construc. de máquinas e material mecánico	13,3	15,9	16,5	17,7	17,6	23,0
7 Fabricación de material de transporte	27,9	34,5	33,7	32,8	38,3	46,3
8 Industrias de produtos alimenticios, bebidas e tabaco	27,7	29,0	28,2	30,1	34,2	39,5
9 Industrias do téxtil, coiro, calzado e confeccións téxtis	23,3	21,7	21,4	22,9	30,0	31,4
10 Industrias da madeira e cortiza	14,3	18,9	15,2	14,4	16,4	21,6
11 Industrias do papel, artes gráficas e edición e reproduc. de soportes gravados	4,2	4,4	5,5	9,5	8,3	5,8
12 Outras industrias manufactureiras	12,7	15,5	19,8	20,4	17,4	22,1
13 Construcción	101,3	98,5	110,8	116,8	126,7	131,8
14 Comercio por xunto e polo miúdo	112,5	114,2	122,7	127,9	121,0	134,3
15 Venda, mantemento e reparación de vehículos de motor. Gasolineiras	24,9	24,2	24,0	28,4	24,6	26,0
16 Hoteis, restaurantes e bares	46,5	47,0	44,1	50,0	45,5	61,6
17 Transportes e actividades anexas. Comunicacions	50,0	45,3	45,9	44,9	47,8	50,6
18 Institucións financeiras e de seguros	17,2	20,1	19,9	16,8	17,7	19,7
19 Educación	47,9	49,4	49,2	46,1	51,9	57,1
20 Sanidade	39,4	42,3	45,4	46,3	50,8	58,6
21 Administracións públicas, Defensa e Seguridade Social	42,9	50,8	52,8	55,4	53,4	69,3
22 Outros servicios	85,0	87,0	100,3	100,0	110,8	119,5
Total	905,6	924,4	952,7	987,4	985,1	1.087,9

Datos en miles do 4º trimestre
Fonte: IGE. "EPA en Galicia"

Principais ramas de actividade en relación coa poboación ocupada en Galicia. 2002

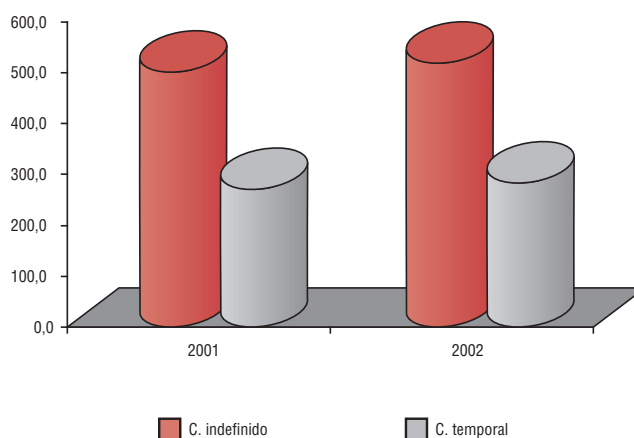

Evolución da poboación ocupada asalariada. Por sexos e tipos de contrato. Galicia. 2001-2002. Por trimestres.

■ **Cadro 3.27**

	2001	2002			
	4º trim.	1º trim.	2º trim.	3º trim.	4º trim.
Ámbolos dous sexos					
Contrato indefinido	503,4	504,6	504,7	511,5	514,8
Contrato temporal	270,6	252,3	265,4	289,1	280,7
Non clasificables	—	—	—	—	—
Total	774,0	756,9	770,1	800,6	795,5
Homes					
Contrato indefinido	313,8	314,5	316,2	326,4	323,3
Contrato temporal	156,6	147,0	154,4	163,4	161,6
Non clasificables	—	—	—	—	—
Subtotal	470,4	461,5	470,6	489,7	484,9
Mulleres					
Contrato indefinido	189,5	190,1	188,5	185,2	191,5
Contrato temporal	114,0	105,3	110,9	125,7	119,1
Non clasificables	—	—	—	—	—
Subtotal	303,6	295,5	299,4	310,9	310,6

Datos en miles do cuarto trimestre de cada ano. Revisado segundo a metodoloxía EPA-2002
 Fonte: IGE. "EPA en Galicia"

Os contratos temporais no cuarto trimestre do ano 2002 seguen a representar máis dun tercio da poboación asalariada galega (35,29%), no mesmo nivel do ano anterior. A taxa de temporalidade dos homes (33,33%) é inferior en cinco puntos á das mulleres (38,35%).

A comparanza da evolución no ano 2002 da taxa de temporalidade galega e a estatal amosa que a estabilización da primeira e a diminución da segunda (nun punto) fai que se abra máis o diferencial no que a proporción dos contratos temporais de Galicia superaba no pasado ano á estatal. A taxa de temporalidade de Galicia do

ano 2002 (35,29%) queda situada 3,5 puntos por riba da estatal (31,70%) e ó redor dun 150% por riba da media da Unión Europea, polo que segue a ser unha nidia diverxencia da nosa estrutura do emprego en relación coa súa. A diminución da contratación temporal a taxas máis homologables coas dos nosos socios da UE segue a ser unha "converxencia" irrenunciable pero aínda pendente.

O desglose dos ocupados por tipo de xornada (a tempo completo ou parcial) para cada un dos sectores económicos e sexos no último bienio vese no cadro 3.28. Destaca que no último ano a poboación ocupada galega a tempo completo presentou unha suba de 12.500 persoas (1,26%) e a ocupada a tempo parcial creceu en 5.300 persoas (6,9%). No conxunto estatal subiu no ano 2002 un 2,5% o emprego a tempo completo, e un 3,2% a contratación a tempo parcial. No tocante á poboación ocupada a tempo parcial, segue por baixo da porcentaxe estatal de ocupados a tempo parcial, que á súa vez é menor que a da UE.

**Evolución da poboación ocupada.
Por sexo, tipo de xornada e sector de actividade.
Galicia. 2001-2002**

■ **Cadro 3.28**

	2001	2002			
	4º trim.	1º trim.	2º trim.	3º trim.	4º trim.
A tempo completo					
Agricultura e Pesca	135,5	127,9	127,7	128,4	127,5
Industria	207,5	208,2	211,1	218,3	215,0
Construcción	138,5	133,7	134,6	131,1	130,1
Servicios	511,7	498,8	513,0	530,5	533,2
Total	993,2	968,6	986,5	1008,4	1005,7
A tempo parcial					
Agricultura e Pesca	10,8	11,5	9,8	8,0	11,6
Industria	4,4	4,3	5,1	4,9	5,3
Construcción	1,2	0,9	0,3	1,1	1,7
Servicios	60,4	66,4	63,5	61,6	63,4
Total	76,8	83,1	78,8	75,6	82,1

Datos en miles do 4º trimestre. Revisado segundo a metodoloxía EPA-2002
Fonte: IGE. "EPA en Galicia"

Pese á súa menor participación no mercado de traballo, hai algo máis do triple de mulleres que de homes traballando a tempo parcial en Galicia no último trimestre do ano 2002. Se calculámo-la porcentaxe por sexos desa ocupación a tempo parcial, vemos que o das mulleres case quintuplica ó dos homes: os ocupados que traballan a tempo parcial son un 2,99%, mentres que as ocupadas cun traballo a tempo parcial ascenden ó 14,46%.

3.4. O paro estimado

Unha vez rematado o estudio da poboación ocupada, comezamos o estudio do outro compoñente da poboación activa -a poboación parada- ó través dos datos que proporcionan as "Enquisas de Poboación Activa" elaboradas polo INE.

Seguindo o esquema utilizado nos epígrafes anteriores, analizaremos primeiramente as cifras de paro das distintas comunidades autónomas e a taxa de paro. Posteriormente centrarémonos na análise da distribución do paro por sexos, sectores económicos, provincias, idades e tempo de busca de emprego.

3.4.1. Poboación parada e taxa de paro

O cadro 3.29 recolle a poboación desempregada nas distintas comunidades autónomas no último bienio (con datos de 2001 da nova e máis da vella metodoloxía da EPA). O desemprego subiu no ano 2002 en tódalas comunidades agás Madrid, País Vasco e Ceuta-Melilla; o maior crecemento absoluto deuse en Andalucía, C.Valenciana e Cataluña (seguidas de Extremadura e Galicia), mentres que en termos relativos foi especialmente forte a suba en Baleares (75,9%) e Asturias (56,1%).

En tódalas comunidades autónomas nas que subiu o desemprego, foi debido ó forte crecemento da poboación activa, xa que en todas elas aumentou tamén o emprego.

■ Cadro 3.29

Evolución da poboación parada. Por comunidades autónomas. 2001-2002⁽¹⁾

	Valores absolutos (miles)			Distribución porcentual			Variacións anuais			
	2001	2001	2002	2001	2001	2002	%			
							2001	2002	2001	2002
Andalucía	691,8	585,2	632,6	29,4	30,9	29,9	2,6	47,4	0,4	8,1
Aragón	38,7	23,5	32,3	1,6	1,2	1,5	2,4	8,8	6,6	37,4
Asturias	56,7	26,9	42,0	2,4	1,4	2,0	-13,3	15,1	-19,0	56,1
Baleares	21,7	18,7	32,9	0,9	1,0	1,6	-5,7	14,2	-20,8	75,9
Canarias	105,6	88,0	95,0	4,5	4,7	4,5	12,2	7,0	13,1	8,0
Cantabria	29,5	20,6	25,1	1,3	1,1	1,2	-2,2	4,5	-6,9	21,8
C. A Mancha	86,6	62,2	70,3	3,7	3,3	3,3	-3,2	8,1	-3,6	13,0
C. León	132,3	104,6	104,7	5,6	5,5	4,9	-5,6	0,1	-4,1	0,1
Cataluña	272,7	262,7	295,9	11,6	13,9	14,0	13,6	33,2	5,2	12,6
C. Valenciana	198,9	173,6	208,0	8,4	9,2	9,8	-16,5	34,4	-7,7	19,8
Extremadura	100,8	58,2	85,2	4,3	3,1	4,0	-8,0	27,0	-7,4	46,4
Galicia	162,6	126,3	147,9	6,9	6,7	7,0	-13,8	21,6	-7,8	17,1
Madrid	252,4	174,9	173,1	10,7	9,2	8,2	-26,1	-1,8	-9,4	-1,0
Murcia	64,6	54,6	59,2	2,7	2,9	2,8	1,7	4,6	2,7	8,4
Navarra	15,4	11,1	13,2	0,7	0,6	0,6	1,1	2,1	7,7	18,9
País Vasco	103,6	92,9	91,6	4,4	4,9	4,3	-12,4	-1,3	-10,7	-1,4
A Ríoxa	9,0	5,5	7,2	0,4	0,3	0,3	0,3	1,7	3,4	30,9
Ceuta e Melilla	11,9	2,4	2,1	0,5	0,1	0,1	-0,7	-0,3	-5,6	-12,5
España	2.354,8	1.891,9	2.118,3	100	100,0	100	-73,6	226,4	-3,0	12,0

(1) Os datos correspóndense coas series históricas do 4º trimestre revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2002 (os referidos a 2001 obtivéronse sen aplicar e aplicando a nova definición de paro, datos sen negra e con negra, respectivamente).

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Coyuntura Laboral nº 64.

A taxa de paro, como é ben sabido, é a porcentaxe de parados sobre da poboación activa. No cadro 3.30 e máis no primeiro dos gráficos pódese ver a súa evolución para Galicia e España na última década. No ano 2002 quedou medio punto por riba en Galicia que en España; a taxa galega de paro estimado queda por riba da estatal por cuarto ano desde que se elabora a EPA.

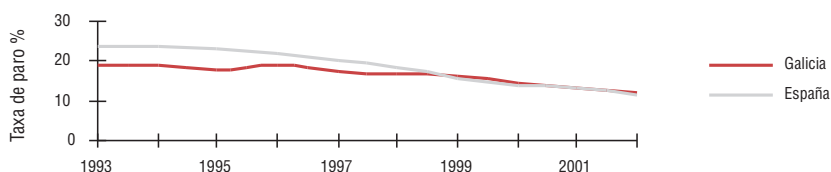
■ **Cadro 3.30**

**Evolución das taxas de paro. Global e por sexos.
Galicia/España. 1993-2002**

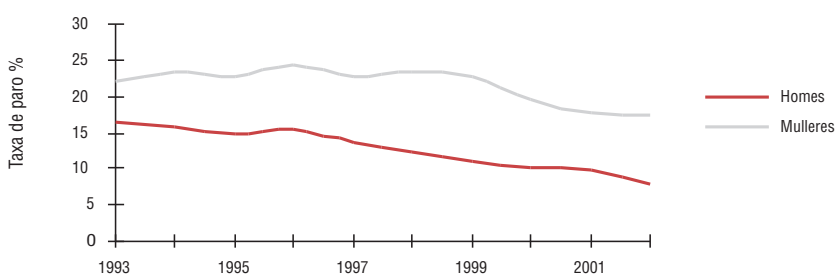
	Galicia										España									
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Total	18,8	18,9	18,0	19,1	17,4	17,0	16,1	14,2	13,2	12,0	23,9	23,9	22,8	21,8	20,3	18,2	15,4	13,6	13,0	11,5
Homes	16,5	15,8	14,7	15,4	13,6	12,4	11,1	10,2	9,8	8,0	20,0	19,2	18,1	17,2	15,4	13,1	10,8	9,5	9,1	8,3
Mulleres	22,1	23,4	22,7	24,4	22,7	23,4	22,8	19,7	17,8	17,4	30,5	31,7	30,2	29,1	28,0	26,0	22,4	19,8	18,7	16,2

Elaboración propia
Datos do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

Evolución da taxa de paro global

Evolución da taxa de paro por sexos en Galicia

A visión a longo prazo reflicte que desde 1993 baixou en Galicia 6,8 puntos (un 36,17%) e en España en 12,4 puntos (un 51,88%). Cómpre non esquecer que o cambio de metodoloxía da EPA supuxo un descenso da taxa de paro de 3 puntos en Galicia e 2,6 puntos no conxunto do Estado (como xa vimos no epígrafe 3.1).

Tampouco debemos perder de vista que nos últimos anos subiu a emigración galega (especialmente cara outras comunidades autónomas, como Canarias ou Baleares), válvula de escape que certamente impediu o aumento do paro en Galicia pero co importante custo humano (tan experimentado ó longo da nosa historia)

que supón abandonar-la propia terra. A taxa media de paro da UE está no 7,6% no ano 2002, polo que a nosa taxa de desemprego supéraa nun 58% e supón unha "diverxencia" real da nosa estrutura económico-social que cómpre reducir no posible para achegarnos ó nivel medio de benestar medio dos nosos socios na UE.

A importancia obxectiva do desemprego en Galicia, que a EPA constata, é avaliada tamén subxectivamente como algo moi importante pola cidadanía galega. Así, na enquisa de outono de 2002 de Sondaxe, o desemprego e a precariedade laboral ocupan o primeiro posto nas preocupacións básicas da sociedade galega para a maioría das persoas entrevistadas (50,8%), por riba da suma do conxunto das outras 16 preocupacións e a moita distancia das que a seguen (a segunda foi a situación económica -introducción do euro, prezos, impostos- cun 11% e a terceira a sanidade e os servizos sociais, cun 7,1%).

O desglose por sexos da taxa de paro de Galicia permite observar (nese mesmo cadro e máis no segundo gráfico) que a taxa feminina é máis do dobre que a masculina no último ano, no que baixou menos nas mulleres que nos homes, polo que se abriu o diferencial entre a taxa de paro das mulleres e a dos homes a 9,4 puntos.

Na comparanza das taxas de desemprego de Galicia e España por sexos, compróbase que no ano 2002 a taxa masculina de Galicia queda 0,3 puntos por baixo da estatal mentres que a feminina queda situada 1,2 puntos por riba. O diferencial entre as taxas masculina e feminina é nese ano maior en Galicia (9,4 puntos) que no conxunto do Estado (7,9 puntos).

Taxas de paro. Por comunidades autónomas. 2001-2002⁽¹⁾

■ Cadro 3.31

	Taxas de paro			Variacións anuais (en puntos porcentuais)	
	2001	2001	2002	2001	2002
Andalucía	22,0	19,3	20,2	-0,8	0,9
Aragón	7,6	4,7	6,3	0,4	1,6
Asturias	13,4	6,8	10,0	-3,1	3,2
Baleares	5,7	4,9	8,1	-1,6	3,2
Canarias	12,7	10,8	11,3	0,8	0,5
Cantabria	12,3	8,9	10,7	-1,7	1,8
C. A Mancha	12,0	8,9	9,7	-0,7	0,8
C. León	12,6	10,2	10,0	-0,6	-0,2
Cataluña	9,0	8,7	9,6	0,4	0,9
C. Valenciana	10,2	9,0	10,5	-1,1	1,5
Extremadura	22,0	14,0	19,0	-1,4	5,0
Galicia	13,2	10,6	12,0	-1,2	1,4
Madrid	9,9	7,1	6,9	-1,4	-0,2
Murcia	12,8	11,0	11,4	0,3	0,4
Navarra	6,1	4,5	5,2	0,4	0,7
País Vasco	10,5	9,5	9,3	-1,4	-0,2
A Ríoxa	7,5	4,7	6,1	0,0	1,4
Ceuta e Melilla	19,6	4,7	4,2	-2,0	-0,5
España	12,8	10,5	11,5	-0,7	0,9

(1) Os datos correspóndense coas series históricas do 4º trimestre revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2002 (os referidos a 2001 obtivéronse sen aplicar e aplicando a nova definición de paro, datos sen negra e con negra, respectivamente).

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Coyuntura Laboral nº 64.

No cadro 3.31 pódense ollar as taxas de paro das distintas comunidades autónomas no último bienio (con datos do 2001 da vella e da nova metodoloxía EPA). No último ano subiron as taxas de paro en quince (no ano anterior crecían en cinco); a suba en Galicia foi maior no último ano que no conxunto estatal. Por riba da taxa media de desemprego estatal están no ano 2002 só tres comunidades: Andalucía (20,2%), Extremadura (19%) e Galicia (12%), que ocupa por vez primeira un dos tres primeiros postos na clasificación das comunidades autónomas por maiores taxas de desemprego.

As menores taxas de paro téñenas no ano 2002 as cidades autónomas de Ceuta e Melilla (4,2% conxuntamente) e as comunidades autónomas de Navarra (5,2%) e A Rioxa (6,2%).

A aplicación da taxa de paro á poboación activa de cada un dos grupos de idade para os dous sexos presentámola para Galicia no cadro 3.32, con datos do ano 2001 revisados segundo a nova metodoloxía da EPA. Destacarémo-los seguintes aspectos relativos ó ano 2002:

■ Globalmente (e tamén para cada un dos sexos) aumentou a taxa de paro. Foi especialmente forte a suba nas mulleres e a taxa de paro masculina quedou tres décimas por baixo da media estatal (mentres que a feminina quedou 1,2 puntos por riba).

■ Subiu a taxa de paro global en tódolos grupos de idade agás no de 16 a 19 anos e no de 60 a 64 anos (por sexos, nas mulleres diminuíu en dous grupos de idade mentres que nos homes baixou en cinco grupos de idade).

■ Na análise diferenciada por sexos dentro de cada grupo concreto de idade, vese neste cadro que as taxas de paro son moito maiores nas mulleres en tódolos grupos de idade agás no grupo de 16 a 19 anos, en que é maior nos homes.

O cadro 3.33 presenta as taxas de paro -global e por sexos- das catro provincias galegas no último quinquenio. Cómpre que lembren os que realicen a súa análise que o cambiou metodolóxico da EPA en 2002 introduce un "salto" nas series que esixe gran coidado á hora de sacar conclusións na comparanza de datos cos anos anteriores. No ano 2002:

■ A provincia con maior proporción de ocupados no sector agro-pesqueiro (Lugo) é a que presenta, un ano máis, a taxa de paro máis baixa (pero desta volta seguida moi de preto pola provincia de Ourense).

■ Na comparanza coa taxa de paro española, globalmente están por riba dela dúas provincias (A Coruña e Pontevedra).

■ A taxa de paro masculina é maior que a media estatal (8,3%) nas provincias de A Coruña e Pontevedra.

■ A taxa de paro feminino supera á estatal (16,2%) tamén nas dúas provincias máis desenvolvidas economicamente de Galicia.

■ Na análise por provincias, compróbase que a taxa de paro feminina é maior do dobre que a masculina en tres: A Coruña, Lugo e Pontevedra.

■ Por riba da taxa de paro global galega están as provincias de A Coruña e Pontevedra.

■ No tocante ó diferencial entre a taxa de paro dos homes e a das mulleres, acada o maior valor en Pontevedra (13,2 puntos, moi por riba dos 9,4 da media galega) e o menor en Ourense (3 puntos).

**Evolución das taxas de paro⁽¹⁾. Por sexos e grupos de idade.
Galicia. 2001-2002**

■ **Cadro 3.32**

	2001	2002
Ámbolos dous sexos		
Total	10,6	12,0
de 16 a 19 anos	30,8	21,2
de 20 a 24 anos	21,3	25,1
de 25 a 29 anos	15,9	17,6
de 30 a 34 anos	10,6	13,4
de 35 a 39 anos	8,8	9,4
de 40 a 44 anos	9,0	9,7
de 45 a 49 anos	5,4	7,6
de 50 a 54 anos	7,1	7,8
de 55 a 59 anos	4,2	6,8
de 60 a 64 anos	5,0	3,5
Homes		
Subtotal	7,6	8,0
de 16 a 19 anos	28,5	24,8
de 20 a 24 anos	15,1	17,0
de 25 a 29 anos	12,2	10,3
de 30 a 34 anos	5,5	7,9
de 35 a 39 anos	4,2	7,4
de 40 a 44 anos	6,6	6,5
de 45 a 49 anos	5,5	4,5
de 50 a 54 anos	4,5	3,8
de 55 a 59 anos	4,2	6,5
de 60 a 64 anos	7,5	3,4
Mulleres		
Subtotal	14,7	17,4
de 16 a 19 anos	35,0	12,5
de 20 a 24 anos	30,9	35,9
de 25 a 29 anos	20,2	25,9
de 30 a 34 anos	17,5	20,1
de 35 a 39 anos	15,1	12,1
de 40 a 44 anos	12,1	14,2
de 45 a 49 anos	5,3	12,0
de 50 a 54 anos	11,8	14,3
de 55 a 59 anos	4,3	7,1
de 60 a 64 anos	1,4	3,7

Datos do 4º trimestre. Revisado segundo a metodoloxía EPA-2002

(1) Porcentaxe de parados respecto da poboación activa de cada grupo de idade

Fonte: IGE (EPA en Galicia)

**Evolución das taxas de paro. Por sexos e provincias.
Galicia. 1998-2002**

■ **Cadro 3.33**

	Total					Homes					Mulleres				
	1998	1999	2000	2001	2002	1998	1999	2000	2001	2002	1998	1999	2000	2001	2002
A Coruña	15,9	14,8	13,8	13,6	12,5	12,8	10,7	10,5	10,8	8,8	20,5	20,5	18,5	17,6	17,8
Lugo	13,4	13,2	11,0	10,4	8,1	9,8	8,7	8,0	8,4	5,1	18,4	19,6	14,9	13,1	12,0
Ourense	20,9	19,5	15,4	12,3	8,2	17,1	14,4	9,2	8,2	7,0	25,8	26,0	23,4	17,8	10,0
Pontevedra	18,3	17,6	15,6	14,2	14,0	11,2	11,5	11,1	9,7	8,4	27,4	25,6	21,6	19,8	21,6

Datos do 4º trimestre
Fonte: INE (EPA)

Para quen desexe afondar na análise da taxa de paro, presentamos os cadros 3.34, 3.35 e 3.36. O primeiro proporciona as taxas de paro -global e por sexos- por nivel de estudos terminados no último bienio; apreciase que a menor en 2002 globalmente é nos estudos primarios e a maior no da segunda etapa do ensino secundario (moi especialmente nas mulleres neste último caso, pois a súa taxa de paro é case o dobre que a dos homes dese mesmo nivel de estudos).

O cadro 3.35 reflicte a evolución das taxas de paro por sectores económicos en Galicia e en cada unha nosas provincias no último bienio, con datos do ano 2001 revisados segundo a nova metodoloxía - EPA. Sobrancearemos a nivel galego nos datos do último trimestre de 2002:

■ **Cadro 3.34**

**Evolución das taxas de paro. Por sexo e nivel de estudos terminados.
Galicia. 2001-2002**

		Analfabetos	Estudios primarios	Educ. secund. 1ª etapa ⁽¹⁾	Educ. secund. 2ª etapa ⁽²⁾	Educ. superior ⁽³⁾	Total
Total	2001	—	7,4	11,0	13,4	11,8	10,6
	2002	—	7,0	12,8	14,8	13,6	12,0
Homes	2001	—	6,0	8,9	7,7	7,8	7,6
	2002	—	6,1	8,5	10,3	7,5	8,0
Mulleres	2001	—	9,7	15,0	19,7	15,9	14,7
	2002	—	8,3	20,6	20,2	19,8	17,4

(1) Inclúe a formación e inserción laboral correspondente

(2) Inclúe a formación e inserción laboral correspondente con ou sen título de estudos secundarios de 2ª etapa.

(3) Inclúe as ensinanzas de grao superior, as ensinanzas universitarias de primeiro, segundo e terceiro ciclo e os estudos oficiais de especialización profesional

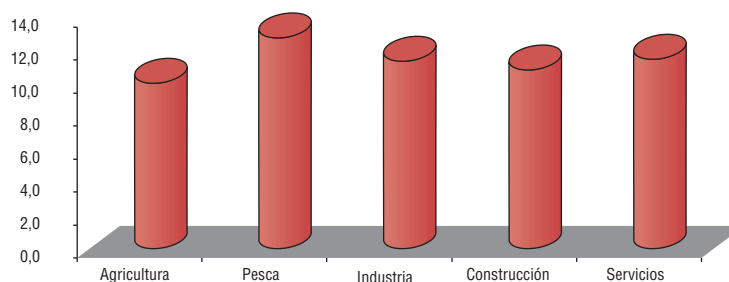
Datos do 4º trimestre. En miles. Revisado segundo a metodoloxía EPA-2002

Fonte: IGE. "EPA en Galicia"

**Evolución das taxas de paro. Por sectores económicos e provincias.
Galicia. 2001-2002. Por trimestres.**
■ Cadro 3.35

	2001	2002			
	4º trim.	1º trim.	2º trim.	3º trim.	4º trim.
A Coruña					
Agricultura	1,1	1,2	2,3	2,3	3,3
Pesca	9,1	6,2	2,7	5,9	5,6
Industria	4,2	7,9	5,1	9,1	7,0
Construcción	7,1	10,5	7,3	9,4	8,3
Servicios	7,1	10,7	8,9	8,0	8,5
Total	10,6	14,5	11,9	12,4	12,5
Lugo					
Agricultura	1,2	2,0	1,3	0,8	1,3
Pesca	—	13,3	21,7	9,1	15,7
Industria	9,9	7,7	6,0	5,8	3,8
Construcción	2,4	6,7	5,8	4,4	6,0
Servicios	7,2	7,5	9,2	7,5	7,1
Total	8,2	9,7	10,4	8,4	8,1
Ourense					
Agricultura	1,2	4,2	9,6	—	5,6
Pesca	—	—	—	—	—
Industria	4,4	5,6	4,0	3,9	4,2
Construcción	6,1	6,4	9,1	2,6	4,3
Servicios	5,9	6,8	4,4	4,3	5,3
Total	7,8	10,3	8,6	7,0	8,2
Pontevedra					
Agricultura	3,1	3,2	1,0	2,0	6,9
Pesca	5,7	3,1	—	1,8	2,6
Industria	8,3	10,6	8,1	7,1	9,0
Construcción	8,1	9,8	8,2	3,7	7,9
Servicios	9,3	11,6	9,8	10,7	10,8
Total	12,4	14,6	13,6	12,7	14,0
Galicia					
Agricultura	1,6	2,3	2,7	1,4	3,7
Pesca	6,6	4,9	2,7	3,8	4,4
Industria	6,4	8,7	6,3	7,4	7,3
Construcción	6,8	9,3	7,6	6,3	7,5
Servicios	7,7	10,1	8,6	8,4	8,7
Total	10,6	13,4	11,9	11,4	12,0

Datos en miles do cuarto trimestre de cada ano. Revisado segundo a metodoloxía EPA-2002
Fonte: IGE. "EPA en Galicia"

Taxas de paro por sectores. Galicia. 2002

■ A menor taxa de paro é a da agricultura (aunque subiu moito no último ano) e da pesca (que baixou de forma importante).

■ Por sectores productivos, a taxa de paro maior en 2002 é a dos servizos, de novo.

■ Na análise cruzada de sectores económicos e provincias, a maior taxa de desemprego en 2002 é a da pesca en Lugo (15,7%) e a menor taxa de desemprego é a da agricultura nesa mesma provincia (1,3%).

O cadro 3.36 recolle as taxas de paro -globais e por sexos- por grupos de idade e sectores económicos do último bienio, para facilitarlle ós lectores interesados a análise máis polo miúdo do desemprego galego con datos revisados segundo a nova metodoloxía da EPA.

Evolución das taxas de paro ⁽¹⁾. Por sexos, sectores económicos e grupos de idade. Galicia. 2001-2002

■ **Cadro 3.36**

Ámbolos dous sexos	de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos	Subtotal
Agricultura e Pesca					
2001	35,9	8,7	3,5	—	2,8
2002	11,8	23,2	3,4	2,3	3,8
Industria					
2001	4,8	9,3	6,5	2,3	6,4
2002	6,5	8,9	7,7	2,0	7,3
Construcción					
2001	18,0	11,4	6,0	4,5	6,8
2002	7,3	9,8	7,8	2,6	7,5
Servizos					
2001	16,9	17,7	7,2	3,1	7,7
2002	18,3	20,3	8,3	3,2	8,7
Total sectores					
2001	30,8	21,3	9,9	4,2	10,6
2002	21,2	25,1	11,4	5,1	12,0

Homes	de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos	Subtotal
Agricultura e Pesca					
2001					4,3
2002					5,1
Industria					
2001	6,3	8,1	4,7	1,7	4,8
2002	10,2	6,3	3,9	2,4	4,2
Construcción					
2001	18,0	11,9	6,2	4,8	7,0
2002	7,3	10,0	7,7	2,7	7,4
Servizos					
2001	7,3	10,7	4,4	4,1	4,9
2002	30,5	18,3	5,8	2,6	6,5
Total sectores					
2001	28,5	15,1	6,5	5,1	7,6
2002	24,8	17,0	7,0	4,9	8,0

Mulleres	de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos	Subtotal
Agricultura e Pesca					
2001					0,9
2002	—	—	—	—	2,3
Industria					
2001	—	11,9	10,1	4,7	9,8
2002	—	14,7	15,3	—	14,0
Construcción					
2001					2,5
2002	—	—	—	—	8,6
Servicios					
2001	23,6	23,4	9,8	1,9	10,4
2002	4,3	21,7	10,6	4,1	10,9
Total sectores					
2001	35,0	30,9	14,5	2,8	14,7
2002	12,5	35,9	17,2	5,4	17,4

Datos do 4º trimestre. Revisado segundo a metodoloxía EPA-2002
 Fonte: IGE (EPA en Galicia)

3.4.2. Distribución do paro por sectores económicos, sexos, tempo de busca de emprego, idades e provincias

A análise da distribución do paro estimado galego por sexos, grupos de idade e provincias no último bienio pode facerse a partir do cadro 3.37 con datos de 2001 adaptados á nova metodoloxía da EPA. Pódese apreciar que en 2002 hai máis desempregadas que desempregados nas catro provincias galegas (con especial diferenza en Pontevedra, na que as mulleres case son o dobre que os homes), e que é especialmente alta a contía das desempregadas no grupo de idade de 25 a 54 anos nas provincias de A Coruña e máis Pontevedra (pois concentran 59.600 mulleres en paro, dúas de cada tres desempregadas do total galego calquera que sexa a súa idade).

Evolución da poboación parada ⁽¹⁾. Por sexos, grupos de idade e provincia Galicia. 2001-2002

■ Cadro 3.37

Ámbolos dous sexos	de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos	Subtotal
A Coruña					
2001	2,3	9,6	34,6	4,3	50,8
2002	1,2	11,5	45,1	5,8	63,7
Lugo					
2001	0,8	1,5	9,9	7,0	12,9
2002	0,1	1,6	10,1	0,8	12,5
Ourense					
2001	0,5	1,6	9,0	0,3	11,4
2002	0,5	2,5	8,7	0,4	12,0
Pontevedra					
2001	3,0	9,9	37,1	1,2	51,2
2002	3,1	11,0	44,6	1,0	59,7
Galicia					
2001	6,6	22,6	90,6	6,5	126,3
2002	4,9	26,6	108,5	7,9	147,9

Homes		de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos	Subtotal
A Coruña	2001	1,5	4,4	14,0	3,4	23,3
	2002	0,9	5,2	16,6	3,4	26,2
Lugo	2001	0,5	0,7	4,4	0,3	5,9
	2002	0,1	0,6	3,5	0,4	4,6
Ourense	2001	0,2	0,6	3,7	—	4,5
	2002	0,5	0,7	4,2	0,4	5,8
Pontevedra	2001	1,8	4,0	12,4	0,8	19,0
	2002	2,6	3,7	13,5	0,5	20,3
Galicia	2001	4,0	9,7	34,4	4,6	52,7
	2002	4,1	10,3	37,8	4,7	56,8

Mulleres		de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos	Subtotal
A Coruña	2001	0,8	5,2	20,7	0,9	27,5
	2002	0,3	6,3	28,5	2,4	37,5
Lugo	2001	0,3	0,8	5,5	0,3	6,9
	2002	—	1,0	6,6	0,4	8,0
Ourense	2001	0,3	1,0	5,3	0,3	6,9
	2002	—	1,8	4,5	—	6,2
Pontevedra	2001	1,2	5,9	24,7	0,3	32,2
	2002	0,5	7,3	31,1	0,5	39,4
Galicia	2001	2,6	12,9	56,2	1,8	73,5
	2002	0,8	16,3	70,6	3,3	91,1

Datos en miles do 4º trimestre. Revisado segundo a metodoloxía EPA-2002
 Fonte: IGE (EPA en Galicia)

No cadro 3.38 presentámo-las taxas de desemprego do último bienio desagregadas por sexos e grupos de idade. Subliñaremos que:

■ As mulleres teñen taxas maiores que en homes (e tamén maiores que no ano 2001) nos dous anos analizados. Centrándonos no 2002, esas taxas son maiores que o ano anterior en tódalas provincias agás na de Ourense, son especialmente altas nas de Pontevedra (21,6%) e A Coruña (17,7%) e tanto nestas dúas provincias como na de Lugo a taxa de paro feminino é máis do dobre que a masculina.

■ O grupo de idade de maior taxa de desemprego é o dos 16 a 19 anos de Pontevedra (cun 31,9%).

■ Na análise cruzada por sexos e grupos de idade, as maiores taxas de desemprego téñena os homes de 16 a 19 anos de Pontevedra (39,8%) e as mulleres de 20 a 24 anos de Ourense (39,4%).

**Evolución das taxas de paro⁽¹⁾. Por sexo, provincias e grupos de idade.
Galicia. 2001-2002**
■ Cadro 3.38

Ámbolos dous sexos		De 16 a 19 anos	De 20 a 24 anos	De 25 a 54 anos	De 55 e máis anos	Total
A Coruña						
	2001	23,0	21,3	9,6	6,5	10,6
	2002	13,5	25,3	11,6	8,8	12,5
Lugo						
	2001	43,9	15,5	8,1	2,8	8,2
	2002	4,9	15,8	8,5	3,0	8,1
Ourense						
	2001	38,8	16,7	7,7	1,6	7,8
	2002	24,3	23,5	7,5	2,1	8,2
Pontevedra						
	2001	35,9	23,9	11,8	2,6	12,4
	2002	31,9	27,6	13,5	2,1	14,0
Galicia						
	2001	30,8	21,3	9,9	4,2	10,6
	2002	21,2	25,1	11,4	5,1	12,0

Homes		De 16 a 19 anos	De 20 a 24 anos	De 25 a 54 anos	De 55 e máis anos	Total
A Coruña						
	2001	22,6	16,1	6,6	8,5	8,1
	2002	14,7	18,3	7,5	8,3	8,8
Lugo						
	2001	34,7	10,6	6,3	2,8	6,6
	2002	5,3	8,7	5,3	2,6	5,1
Ourense						
	2001	27,9	9,1	5,5	—	5,2
	2002	28,4	11,6	6,5	3,8	7,0
Pontevedra						
	2001	34,6	17,1	7,0	3,2	8,1
	2002	39,8	20,0	7,1	1,6	8,4
Galicia						
	2001	28,5	15,1	6,5	5,1	7,6
	2002	24,8	17,0	7,0	4,9	8,0

Mulleres		De 16 a 19 anos	De 20 a 24 anos	De 25 a 54 anos	De 55 e máis anos	Total
A Coruña						
	2001	23,7	29,1	14,0	3,3	14,1
	2002	11,0	37,3	17,1	9,6	17,7
Lugo						
	2001	71,7	27,0	10,5	2,8	10,3
	2002	—	34,0	12,5	3,7	12,0
Ourense						
	2001	56,2	34,6	10,7	4,2	11,5
	2002	—	39,4	8,9	—	9,9
Pontevedra						
	2001	37,9	32,7	18,0	1,7	18,0
	2002	15,8	34,2	22,2	2,9	21,6
Galicia						
	2001	35,0	30,9	14,5	2,8	14,7
	2002	12,5	35,9	17,2	5,4	17,4

Datos en miles do 4º trimestre. Revisado segundo a metodoloxía EPA-2002
Fonte: IGE (EPA en Galicia)

(1) Os desempregados que perderon o último traballo hai 3 anos ou máis

O cadro 3.39 presenta a evolución no último bienio da poboación desempregada de Galicia cun maior nivel de desglose que o dos sectores económicos: por ramas de actividade económica. Despois das persoas que buscan o seu primeiro emprego e das que perderon o seu último emprego hai polo menos tres anos, destacan por esta orde polo elevado desemprego no ano 2002: comercio, outros servicios e construción (estas tres ramas son as únicas que superan o nivel das 10.000 persoas desempregadas).

■ Cadro 3.39

Evolución da poboación parada. Por ramas de actividade económica. Galicia. 2001-2002

	2001	2002
1 Agricultura, gandería, caza e silvicultura	1,9	4,3
2 Pesca e piscicultura	2,3	1,3
3 Industrias extractivas	0,6	0,8
4 Produción, transporte e distribución de enerxía eléctrica, gas e auga	0,1	—
5 Coquerías, fabricación de produtos químicos e produción de metais	0,6	0,8
6 Fabricación de produtos metálicos. Construción de máquinas e material mecánico	0,6	1,4
7 Fabricación de material de transporte	3,9	2,1
8 Industrias de produtos alimenticios, bebidas e tabaco	3,4	5,5
9 Industrias do téxtil, coiro, calzado e confeccións téxtis	2,8	3,1
10 Industrias da madeira e cortiza	0,5	0,9
11 Industrias do papel, artes gráficas e edición e reprodución de soportes gravados	1,1	1,4
12 Outras industrias manufactureiras	0,9	1,3
13 Construción	10,1	10,7
14 Comercio por xunto e polo miúdo	9,8	14,3
15 Venda, mantemento e reparación de vehículos de motor. Gasolineiras	0,7	0,9
16 Hoteis, restaurantes e bares	10,0	8,4
17 Transportes e actividades anexas. Comunicacións	3,0	4,5
18 Institucións financeiras e de seguros	0,2	1,9
19 Educación	3,0	2,7
20 Sanidade	4,4	6,9
21 Administracións públicas, Defensa e Seguridade Social	3,0	5,0
22 Outros servicios	13,8	12,6
Non clasificables (1)	25,2	25,8
Buscando 1º emprego	24,4	31,5
Total	126,3	147,9

Datos en miles do 4º trimestre. Revisado segundo a metodoloxía EPA-2002

(1) Parados que deixaron o seu último emprego hai 3 anos ou máis

Fonte: IGE. "EPA en Galicia"

A distribución da poboación parada segundo o sexo, sector económico e grupo de idade que figura para o último bienio no cadro 3.40 permite ás persoas interesadas nunha análise máis polo miúdo do desemprego en Galicia afondar no tema con datos do ano 2001 adaptados á nova metodoloxía da EPA.

Cadro 3.40

 Evolución da poboación parada⁽¹⁾. Por sexo, sector económico e grupos de idade. Galicia. 2001-2002

Ámbolos dous sexos		de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos	Subtotal
Agricultura e Pesca						
	2001	0,2	0,5	3,4	—	4,2
	2002	0,3	1,1	3,1	1,0	5,5
Industria						
	2001	0,2	2,4	11,3	0,5	14,4
	2002	0,4	2,1	14,4	0,4	17,3
Construcción						
	2001	0,6	1,9	6,9	0,7	10,1
	2002	0,3	1,6	8,4	0,4	10,7
Servicios						
	2001	1,4	8,5	35,9	2,2	48,0
	2002	1,4	9,9	43,4	2,3	57,1
Buscando 1º emprego						
	2001	4,1	8,9	11,3	0,1	24,4
	2002	2,5	11,0	17,4	0,6	31,5
Non clasificables (1)						
	2001	—	0,3	21,9	3,0	25,2
	2002	—	0,8	21,7	3,3	25,8

Homes		de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos	Subtotal
Agricultura e Pesca						
	2001					3,6
	2002	—	—	—	—	4,0
Industria						
	2001	0,2	1,4	5,4	0,3	7,4
	2002	0,4	1,0	4,9	0,4	6,8
Construcción						
	2001	0,6	1,9	6,7	0,7	9,9
	2002	0,3	1,6	7,9	0,4	10,2
Servicios						
	2001	0,3	2,3	10,4	1,6	14,5
	2002	1,3	3,7	14,7	1,1	20,8
Buscando 1º emprego						
	2001	2,6	3,5	2,8	—	8,9
	2002	1,8	3,2	3,9	—	8,9
Non clasificables (1)						
	2001	—	0,3	6,1	2,0	8,5
	2002	—	0,1	4,3	1,8	6,2

Mulleres		de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos	Subtotal
Agricultura e Pesca	2001	—	—	—	—	0,6
	2002	—	—	—	—	1,5
Industria	2001	—	1,0	5,9	0,2	7,0
	2002	—	1,1	9,5	—	10,6
Construcción	2001	—	—	—	—	0,2
	2002	—	—	—	—	0,5
Servicios	2001	1,2	6,2	25,5	0,6	33,5
	2002	0,2	6,2	28,7	1,2	36,3
Buscando 1º emprego	2001	1,5	5,4	8,6	0,1	15,6
	2002	0,7	7,8	13,5	0,6	22,6
Non clasificables (1)	2001	—	—	15,7	1,0	16,7
	2002	—	0,6	17,4	1,5	19,6

Datos en miles do 4º trimestre. Revisado segundo a metodoloxía EPA-2002

(1) Parados que deixaron o seu último emprego hai 3 anos ou máis

Fonte: IGE (EPA en Galicia)

No cadro 3.41 recollémo-la distribución da poboación desempregada galega no último bienio segundo o tempo de busca no emprego, con datos corrixidos pola nova metodoloxía da EPA. Sobrancearemos no ano 2002 que:

■ Subiu o número de persoas desempregadas que levan máis de tres anos sen emprego (e tres de cada catro -74,7%- son mulleres).

■ Aumentaron en Galicia os desempregados que levan máis de dous anos buscando emprego (40.700 persoas). Representan máis da cuarta parte (27,5%) do total de persoas desempregadas, porcentaxe que supera en seis puntos ó estatal.

■ Baixaron en Galicia as persoas desempregadas que levan dun ano a dous buscando emprego e a súa participación na poboación total desempregada (14,3%) está 2,2 puntos por baixo da estatal.

■ En conxunto, o paro de longa duración (o que abrangue ás persoas desempregadas que levan cando menos un ano buscando emprego) quedou situado en Galicia no 41,8%, 3,7 puntos por riba da media estatal (aunque 6,4 puntos por baixo do rexistro galego do ano anterior). O paro de longa duración ten moito maior incidencia nas mulleres (48,2%) que nos homes (31,9%), cunha diferenza aínda maior que no termo medio estatal (42,7% e 32,1% respectivamente).

■ A poboación que leva desempregada menos dun ano aumentou fortemente no último ano (un 37,2%) e fíxoo con especial intensidade nas mulleres (43%).

■ Cadro 3.41
Evolución da poboación parada. Por sexo e tempo de busca de emprego. Galicia. 2001-2002

		Menos de 6 meses	De 6 a 11 meses	De 1 ano a menos de 2 anos	De 2 anos a menos de 3 anos	Tres anos ou máis	Xa atopou traballo	Total
Ámbolos sexos	2001	42,3	14,7	22,2	9,9	28,8	8,4	126,3
	2002	55,6	22,6	21,1	10,3	30,4	7,8	147,9
Homes	2001	20,2	6,6	8,9	3,3	9,5	4,3	52,7
	2002	27,1	7,9	5,5	4,8	7,8	3,8	56,8
Mulleres	2001	22,1	8,2	13,3	6,6	19,3	4,1	73,5
	2002	28,5	14,7	15,6	5,6	22,7	3,9	91,1

Datos en miles do 4º trimestre. Revisado segundo a metodoloxía EPA 2002
 Fonte: IGE. "EPA en Galicia"

Podemos facer un desglose entre os parados que buscan primeiro emprego e os que traballaron con anterioridade, analizando en cada un deles por grupos de idade e para cada un dos sexos: o resultado para o último trimestre do último bienio é o que figura no cadro 3.42. Sobrancearemos que aumentaron no ano 2002 tanto as persoas que buscan o seu primeiro emprego (repiten dato os homes mentres que soben un 45% as mulleres) como no colectivo das persoas desempregadas que traballaron anteriormente (no que crecen nos dous sexos, pero con especial intensidade nas mulleres).

■ Cadro 3.42
Evolución da poboación parada segundo que traballara antes ou non. Por sexo e idade. Galicia. 2001-2002

	Ámbolos dous sexos		Homes		Mulleres	
	2001	2002	2001	2002	2001	2002
Parados que buscan o 1º emprego						
De 16 a 19 anos	4,1	2,5	2,6	1,8	1,5	0,7
De 20 a 24 anos	8,9	11	3,5	3,2	5,4	7,8
De 25 a 54 anos	11,3	17,4	2,8	3,9	8,6	13,5
de 55 e máis anos	0,1	0,6	—	—	0,1	0,6
Total	24,4	31,5	8,9	8,9	15,6	22,6
Parados que xa traballaron						
De 16 a 19 anos	2,5	2,4	1,3	2,3	1,2	0,2
De 20 a 24 anos	13,7	15,5	6,2	7,1	7,5	8,5
De 25 a 54 anos	79,3	91	31,7	33,9	47,6	57,1
de 55 e máis anos	6,4	7,4	4,6	4,7	1,7	2,7
Total	101,9	116,4	43,9	47,9	58,0	68,5

Datos en miles do 4º trimestre. Revisado segundo a metodoloxía EPA-2002
 Fonte: IGE. "EPA en Galicia"

Rematámo-lo estudio do paro estimado coa presentación do cadro 3.43, no que recolleemos datos de Galicia por sexo e nivel de estudos terminados que permiten afondar máis neste tema ás persoas interesadas. A primeira etapa do ensino secundario é a que ten máis parados globalmente e nos homes, mentres que nas mulleres hai máis desempregadas no ensino superior:

■ **Cadro 3.43**

**Poboación parada⁽⁴⁾. Por sexo e nivel de estudos terminados.
Galicia. 2001-2002**

	2001	2002			
	IV Trim.	I Trim.	II Trim.	III Trim.	IV Trim.
Ámbolos dous sexos					
Analfabetos					
Estudios primarios	25,6	31,4	25,2	19,7	20,8
Educación secundaria. Primeira etapa ⁽¹⁾	39,0	50,2	47,1	44,4	49,0
Educación secundaria. Segunda etapa ⁽²⁾	26,3	39,7	34,9	32,0	34,6
Educación superior ⁽³⁾	35,4	41,6	36,3	42,6	43,6
Total	126,3	163,0	143,5	138,8	147,9
Homes					
Analfabetos				0,2	
Estudios primarios	12,5	20,0	12,9	11,2	10,6
Educación secundaria. Primeira etapa ⁽¹⁾	20,4	26,3	21,8	17,5	20,8
Educación secundaria. Segunda etapa ⁽²⁾	7,8	11,5	9,0	9,1	13,4
Educación superior ⁽³⁾	12,0	12,9	9,6	12,3	12,0
Total	52,7	70,7	53,3	50,3	56,8
Mulleres					
Analfabetos					
Estudios primarios	13,1	11,4	12,4	8,5	10,1
Educación secundaria. Primeira etapa ⁽¹⁾	18,6	23,9	25,2	26,8	28,2
Educación secundaria. Segunda etapa ⁽²⁾	18,4	28,2	26,0	22,9	21,2
Educación superior ⁽³⁾	23,5	28,7	26,7	30,3	31,6
Total	73,5	92,2	90,3	88,5	91,1

(1) Inclúe a formación e inserción laboral correspondente

(2) Inclúe a formación e inserción laboral correspondente con ou sen título de estudos secundarios de 2ª etapa

(3) Inclúe as ensinanzas de grao superior, as ensinanzas universitarias de primeiro, segundo e terceiro ciclos e os estudos oficiais de especialización profesional

(4) En millóns de persoas. Revisado segundo a metodoloxía EPA-2002

Fonte: INE

3.5. O paro rexistrado

O paro rexistrado é unha fonte alternativa á vista no apartado anterior (o paro estimado, proporcionado polo INE nas Enquisas de Poboación Activa). Os seus valores para a nosa comunidade autónoma obtéñense do rexistro que a tal efecto existe nas Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia e no Instituto Social de la Marina, onde os parados se poden inscribir para solicitar servicios de intermediación laboral, formación, prestacións, etc. Os datos son introducidos no Sistema de Información do INEM, que realiza o tratamento estatístico para o conxunto do Estado.

Para explica-la diferenca entre os datos do paro estimado e os do paro rexistrado hai que ter en conta que o primeiro resulta dunha estimación estatística e o segundo dun rexistro, e neste último caso non tódolos colectivos teñen motivos para inscribirse (por exemplo por ter unha baixa expectativa de acceder ó traballo); ademais varios colectivos de desempregados non son computados polo INEM como parados, como por exemplo os estudantes de ensino oficial menores de 25 anos (ou ben os que superando esa idade sexan demandantes de primeiro emprego), demandantes de emprego por período inferior a tres meses, demandantes con xornada semanal menor de 20 horas ou traballadores eventuais agrarios beneficiarios do subsidio especial de desemprego. Na EPA, en cambio, considéranse paradas a tódalas persoas de 16 ou máis anos que están sen traballo, dispoñibles para traballar e buscando activamente emprego (ou xa atoparon traballo e están á espera de se incorporar).

Tendo en conta as moitas situacións que se inclúen na lexislación que regula cales son as demandas de emprego pendentes nas Oficinas de Emprego que non se consideran incluídas no concepto de paro rexistrado, e dado que os datos de paro homologables por Eurostat son os da EPA, non afondaremos no estudo do paro rexistrado tanto coma no do paro estimado.

O cambio de metodoloxía da EPA no ano 2002 non afecta, obviamente, ó paro rexistrado, pero si que ten a súa repercusión indirecta nas taxas de paro rexistrado, posto que supón un cambio na variable que se toma como denominador (a poboación activa) na fórmula de cálculo desas taxas. Dado que o INE estima que a nova metodoloxía supón unha suba da poboación activa (que para o cuarto trimestre de 2001 calculou en 61.100 persoas en Galicia e de 923.500 persoas no total español), conlevará unhas taxas de paro rexistrado en 2002 menores das que resultarían coa vella metodoloxía.

Poboación activa e paro rexistrado. Por comunidades autónomas. 2002.

■ Cadro 3.44

	Poboación activa	Paro rexistrado	Taxa de paro rexistrado
Andalucía	3.112.200	375.259	12,06
Aragón	504.800	35.986	7,13
Asturias	414.500	54.284	13,10
Baleares	427.400	36.756	8,60
Canarias	833.000	92.350	11,09
Cantabria	232.200	22.976	9,89
C. A Mancha	724.400	76.910	10,62
C. León	1.053.200	100.015	9,50
Cataluña	3.092.800	203.532	6,58
C. Valenciana	1.953.700	134.214	6,87
Estremadura	453.800	61.906	13,64
Galicia	1.222.800	151.015	12,35
Madrid	2.513.800	196.637	7,82
Murcia	511.800	36.292	7,09
Navarra	255.000	18.800	7,37
País Vasco	985.100	75.598	7,67
A Ríoxa	121.000	8.123	6,71
Ceuta e Melilla	51.400	7.415	14,43
España	18.462.900	1.688.068	9,14

Datos en miles. Decembro 2002.

Fonte: INEM. Resumen mensual de datos básicos.

O cadro 3.44 presenta, por comunidades autónomas, os datos de decembro de 2002 da poboación activa, paro rexistrado e taxa de paro rexistrado (que se calcula a partir dos dous anteriores). Sobrancearemos que a taxa de paro rexistrado de Galicia (12,35%) é moito maior que no termo medio estatal (9,14%). Teñen unha taxa de paro rexistrado superior á galega Ceuta-Melilla, Estremadura e Asturias; as comunidades con menores taxas de desemprego rexistrado son Cataluña, A Rioxa e C.Valenciana.

O cadro 3.45 reflicte as variacións do paro rexistrado (absoluta e porcentual) e máis da taxa de paro rexistrado. Galicia é a cuarta comunidade na clasificación de maior a menor suba absoluta do desemprego (despois de Andalucía, Madrid e Cataluña) e a terceira se ollámo-la suba porcentual (tras Baleares e C.Valenciana). No estudio da taxa de paro rexistrado, Galicia presenta a maior suba en puntos porcentuais en 2002 (seguida de Madrid, C.Valenciana e Cataluña). A porcentaxe de suba do paro rexistrado galego no último ano superou en dous puntos á estatal, e a variación da taxa galega de paro rexistrado foi maior do dobre que a suba media española.

■ Cadro 3.45

Paro rexistrado e taxa de paro. Por comunidades autónomas.2001-2002

	Paro rexistrado				Taxa de paro		
	Datos absolutos		Variación anual		2002	2001	Variación anual (ptos. porcent.)
	2002	2001	Absoluta	Relativa			
Andalucía	375.259	352.705	22.554	6,39	12,06	12,00	0,06
Aragón	35.986	34.254	1.732	5,06	7,13	6,83	0,30
Asturias	54.284	51.336	2.948	5,74	13,10	12,78	0,32
Baleares	36.756	32.784	3.972	12,12	8,60	8,20	0,40
Canarias	92.350	85.446	6.904	8,08	11,09	10,69	0,40
Cantabria	22.976	21.849	1.127	5,16	9,89	9,57	0,32
C. A Mancha	76.910	73.766	3.144	4,26	10,62	10,54	0,08
C. León	100.015	97.855	2.160	2,21	9,50	9,47	0,03
Cataluña	203.532	186.841	16.691	8,93	6,58	6,13	0,45
C. Valenciana	134.214	121.626	12.588	10,35	6,87	6,38	0,49
Estremadura	61.906	56.768	5.138	9,05	13,64	13,65	-0,01
Galicia	151.015	138.354	12.661	9,15	12,35	11,53	0,82
Madrid	196.637	178.973	17.664	9,87	7,82	7,29	0,53
Murcia	36.292	35.760	532	1,49	7,09	7,27	-0,18
Navarra	18.800	17.910	890	4,97	7,37	7,16	0,21
País Vasco	75.598	73.727	1.871	2,54	7,67	7,60	0,07
A Rioxa	8.123	7.779	344	4,42	6,71	6,71	0,00
Ceuta e Melilla	7.415	7.111	304	4,28	14,43	14,42	0,00
España	1.688.068	1.574.844	113.224	7,19	9,14	8,79	0,35

Datos en miles. Decembro 2002.

Fonte: INEM. Resumen mensual de datos básicos.

O cadro 3.46 explicita a evolución por comunidades autónomas das taxas de paro rexistrado da última década. Partindo dunha taxa galega dúas décimas menor á estatal en 1993, en 2002 a galega quedou 3,2 puntos por riba. Se en 1993 había oito comunidades cunha taxa de paro rexistrado inferior á galega, en 2002 son catorce.

■ Cadro 3.46
Evolución da taxa de paro rexistrado. Por comunidades autónomas. 1993-2002⁽¹⁾

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Andalucía	23,32	21,50	19,33	16,77	15,98	13,95	12,47	12,18	12,00	12,06
Aragón	12,73	11,91	11,80	11,51	9,88	8,75	7,69	6,75	6,83	7,13
Asturias	19,27	19,74	18,75	18,05	17,65	15,61	14,23	13,69	12,78	13,10
Baleares	17,87	15,39	12,28	10,80	10,65	9,84	8,80	8,75	8,20	8,60
Canarias	22,38	20,45	18,93	17,88	15,76	13,83	12,70	11,75	10,69	11,09
Cantabria	17,39	16,24	15,29	14,70	13,26	11,03	11,00	10,09	9,57	9,89
C. A Mancha	17,50	17,15	16,84	15,38	14,64	12,02	11,18	10,99	10,54	10,62
C. León	14,64	14,29	13,97	12,85	12,65	11,04	10,26	10,05	9,47	9,50
Cataluña	13,88	12,63	11,12	10,22	8,85	7,26	6,47	6,10	6,13	6,58
C. Valenciana	18,89	17,21	15,31	14,02	12,46	10,09	8,75	7,05	6,38	6,87
Extremadura	21,81	20,85	19,35	16,64	16,24	14,50	13,49	12,72	13,65	13,64
Galicia	17,30	17,30	16,42	15,68	15,31	13,79	12,48	12,16	11,53	12,35
Madrid	15,33	15,22	13,87	12,58	11,97	9,45	8,15	7,44	7,29	7,82
Murcia	15,39	14,10	13,07	12,64	10,26	8,68	7,66	7,57	7,27	7,09
Navarra	14,25	12,64	11,66	11,24	10,43	9,00	7,86	7,38	7,16	7,37
Pais Vasco	16,13	15,29	14,59	13,46	12,32	10,54	9,18	8,41	7,60	7,67
A Ríoxa	13,59	12,55	12,02	10,82	10,40	9,14	7,41	7,64	6,71	6,71
Ceuta e Melilla	21,18	17,96	16,29	14,04	13,49	12,86	12,75	11,94	14,42	14,43
España	17,54	16,51	15,13	13,82	12,82	10,91	9,78	9,18	8,79	9,14

(1) As Taxas de Paro dos anos 2001 e 2002 recollen as últimas modificacións da Enquisa de Poboación Activa. Todas as taxas corresponden ó mes de decembro.

Fonte: INEM. Resumen mensual de datos básicos.

A distribución por sectores económicos do paro rexistrado nas distintas comunidades autónomas ó final do ano 2002 aparece recollida no cadro 3.47. O sector servicios concentra ó redor da metade do total de persoas desempregadas (49% en Galicia e 56% no termo medio estatal), mentres que o sector agrario é o que rexistra un menor desemprego (2,45% en Galicia e 2,26% na media española).

A evolución sectorial no último bienio das taxas de paro rexistrado figura no cadro 3.48 para as diferentes comunidades. En Galicia baixou só na industria e subiu nos outros tres sectores (con especial intensidade na construción) mentres que na media estatal subiu nos catro sectores.

■ Cadro 3.47

Paro rexistrado por sectores económicos.
Por comunidades autónomas. 2002

	Agricultura		Industria		Construcción		Servicios		Sen emprego anterior	
	Miles	% s/ total	Miles	% s/ total	Miles	% s/ total	Miles	% s/ total	Miles	% s/ total
Andalucía	15.714	4,19	41.822	11,14	54.744	14,59	190.506	50,77	72.473	19,31
Aragón	676	1,88	8.528	23,70	3.074	8,54	20.626	57,32	3.082	8,56
Asturias	491	0,90	5.445	10,03	6.134	11,30	31.507	58,04	10.707	19,72
Baleares	160	0,44	1.872	5,09	3.785	10,30	30.001	81,62	938	2,55
Canarias	2.031	2,20	5.039	5,46	14.253	15,43	58.848	63,72	12.179	13,19
Cantabria	249	1,08	3.528	15,36	2.519	10,96	13.297	57,87	3.383	14,72
C. A Mancha	2.180	2,83	15.095	19,63	14.845	19,30	35.535	46,20	9.255	12,03
C. León	3.561	3,56	14.546	14,54	12.293	12,29	53.989	53,98	15.626	15,62
Cataluña	1.333	0,65	52.643	25,86	17.581	8,64	116.752	57,36	15.223	7,48
C. Valenciana	1.849	1,38	33.351	24,85	12.647	9,42	72.975	54,37	13.392	9,98
Extremadura	2.977	4,81	6.028	9,74	9.964	16,10	32.067	51,80	10.870	17,56
Galicia	3.698	2,45	26.464	17,52	18.062	11,96	74.112	49,08	28.679	18,99
Madrid	1.092	0,56	22.785	11,59	16.210	8,24	135.753	69,04	20.797	10,58
Murcia	1.249	3,44	8.472	23,34	4.408	12,15	17.847	49,18	4.316	11,89
Navarra	195	1,04	5.024	26,72	1.334	7,10	10.758	57,22	1.489	7,92
País Vasco	585	0,77	16.475	21,79	6.267	8,29	42.831	56,66	9.440	12,49
A Ríoxa	126	1,55	2.480	30,53	610	7,51	4.186	51,53	721	8,88
Ceuta	14	0,37	125	3,29	335	8,82	2.148	56,56	1.176	30,96
Melilla	32	0,88	67	1,85	375	10,37	1.602	44,29	1.541	42,60
España	38.212	2,26	269.789	15,98	199.440	11,81	945.340	56,00	235.287	13,94

Datos de decembro 2002.

Fonte: INEM. Resumen mensual de datos básicos.

Evolución da taxa de paro rexistrado por sectores económicos.
Por comunidades autónomas. 2001-2002

■ Cadro 3.48

	Agricultura		Industria		Construcción		Servicios	
	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001
Andalucía	4,34	4,69	12,67	12,09	13,41	12,94	10,35	10,24
Aragón	1,98	1,63	6,75	6,53	6,14	6,36	7,17	6,93
Asturias	1,83	1,96	6,81	6,32	13,57	11,17	12,84	12,38
Baleares	2,19	1,67	4,98	4,68	6,47	4,26	9,44	9,38
Canarias	5,52	4,83	9,80	9,84	11,54	10,19	9,89	9,67
Cantabria	1,86	1,90	7,93	8,16	8,40	7,80	9,96	9,26
C. A Mancha	3,45	2,97	11,41	10,89	14,03	13,04	8,82	9,23
C. León	3,97	3,79	7,86	7,67	10,47	8,96	8,69	8,97
Cataluña	1,96	1,65	6,08	5,88	6,04	5,25	6,54	6,11
C. Valenciana	2,23	2,26	7,11	6,71	5,30	4,39	6,55	6,00
Extremadura	4,51	4,54	13,92	12,40	14,23	13,07	12,62	13,17
Galicia	2,66	2,27	10,98	11,15	12,79	11,22	11,47	10,76
Madrid	5,60	5,30	6,17	6,14	6,91	5,63	7,44	6,86
Murcia	2,48	2,26	9,65	9,66	7,63	6,92	5,94	6,32
Navarra	1,24	1,22	7,08	7,30	5,77	5,85	7,59	7,01
País Vasco	3,18	3,61	6,22	6,36	6,72	6,07	7,48	7,17
A Ríoxa	1,24	0,95	6,46	7,89	5,13	5,22	7,29	6,47
Ceuta e Melilla	15,33	33,00	17,45	9,25	29,58	16,38	8,08	8,36
España	3,46	3,35	7,85	7,65	9,48	8,41	8,45	8,14

Datos de decembro de cada ano.

Fonte: INEM. Resumen mensual de datos básicos.

O cadro 3.49 recolle para as distintas comunidades en decembro de 2002 a distribución do paro rexistrado por sexos e idades, en termos absolutos e relativos. O 60% das persoas desempregadas de Galicia son mulleres (dous puntos máis que no termo medio estatal) e o 15,5% das persoas desempregadas son menores de 25 anos (tres décimas por baixo da media española).

■ Cadro 3.49
Paro por sexo, idade e cota sobre paro total da comunidade autónoma. 2002

	Distribución por sexo				Distribución por idade			
	Homes		Mulleres		Menores de 25 anos		Maiores de 25 anos	
	2002	% s/ total	2002	% s/ total	2002	% s/ total	2002	% s/ total
Andalucía	164.313	43,79	210.946	56,21	68.422	18,23	306.837	81,77
Aragón	14.115	39,22	21.871	60,78	6.086	16,91	29.900	83,09
Asturias	21.066	38,81	33.218	61,19	9.199	16,95	45.085	83,05
Baleares	16.369	44,53	20.387	55,47	7.622	20,74	29.134	79,26
Canarias	41.452	44,89	50.898	55,11	13.896	15,05	78.454	84,95
Cantabria	9.583	41,71	13.393	58,29	3.964	17,25	19.012	82,75
C. A Mancha	30.413	39,54	46.497	60,46	14.148	18,40	62.762	81,60
C. León	39.344	39,34	60.671	60,66	15.241	15,24	84.774	84,76
Cataluña	87.551	43,02	115.981	56,98	26.621	13,08	176.911	86,92
C. Valenciana	58.445	43,55	75.769	56,45	20.628	15,37	113.586	84,63
Extremadura	26.274	42,44	35.632	57,56	11.792	19,05	50.114	80,95
Galicia	61.026	40,41	89.989	59,59	23.418	15,51	127.597	84,49
Madrid	83.197	42,31	113.440	57,69	26.162	13,30	170.475	86,70
Murcia	14.810	40,81	21.482	59,19	5.612	15,46	30.680	84,54
Navarra	7.138	37,97	11.662	62,03	2.791	14,85	16.009	85,15
País Vasco	31.591	41,79	44.007	58,21	8.945	11,83	66.653	88,17
A Ríoxa	3.214	39,57	4.909	60,43	1.424	17,53	6.699	82,47
Ceuta	1.585	41,73	2.213	58,27	768	20,22	3.030	79,78
Melilla	1.076	29,75	2.541	70,25	826	22,84	2.791	77,16
España	712.562	42,21	975.506	57,79	267.565	15,85	1.420.503	84,15

Datos de decembro.

Fonte: INEM. Resumen mensual de datos básicos.

Rematamos o estudo do paro rexistrado nas distintas comunidades autónomas co cadro 3.50, que reflicte os datos no último bienio das taxas de paro por sexos e grupos de idade. A taxa feminina é máis do dobre que a masculina nos dous anos estudados tanto en Galicia como en España. A taxa de paro rexistrado dos menores de 25 anos é algo maior (e crecente) que a dos maiores de 25 anos, tanto en Galicia como no total español.

■ **Cadro 3.50**

**Evolución da taxa de paro rexistrado por sexo e idade.
Por comunidades autónomas. 2001-2002**

	Distribución por sexo				Distribución por idade			
	Homes		Mulleres		Menores de 25 anos		Maiores de 25 anos	
	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001
Andalucía	8,46	8,22	18,03	18,62	14,22	14,38	11,66	11,56
Aragón	4,52	4,27	11,37	11,02	11,38	9,05	6,63	6,52
Asturias	8,33	7,45	20,56	21,15	22,17	22,07	12,09	11,79
Baleares	6,63	5,59	11,30	12,03	12,60	11,98	7,94	7,56
Canarias	8,24	7,59	15,43	15,61	13,00	11,67	10,80	10,53
Cantabria	6,79	6,45	14,72	14,48	16,05	15,48	9,16	8,84
C. A Mancha	6,56	6,19	17,84	18,60	13,33	12,98	10,15	10,10
C. León	6,06	5,65	15,02	15,87	13,12	13,30	9,05	8,98
Cataluña	4,84	4,43	9,03	8,54	6,48	5,44	6,60	6,25
C. Valenciana	4,97	4,44	9,75	9,38	7,59	7,07	6,75	6,25
Extremadura	9,18	8,47	21,27	23,62	19,49	20,07	12,74	12,66
Galicia	8,64	7,86	17,43	16,60	17,12	16,16	11,75	10,95
Madrid	5,71	4,91	10,73	10,75	9,75	8,46	7,59	7,13
Murcia	4,62	4,58	11,24	11,96	6,73	7,20	7,16	7,28
Navarra	4,69	4,36	11,34	11,59	9,66	8,99	7,08	6,91
País Vasco	5,46	4,97	10,83	11,41	9,06	8,84	7,52	7,45
A Rioxa	4,24	3,89	10,88	11,68	10,87	9,71	6,21	6,28
Ceuta e Melilla	7,50	6,91	29,90	32,46	30,08	29,61	12,60	12,48
España	6,41	5,90	13,27	13,31	11,30	10,55	8,83	8,52

Datos de decembro de cada ano.
Fonte: INEM. Resumen mensual de datos básicos.

O cadro 3.51 recolle a distribución nas provincias galegas do paro rexistrado en decembro de 2002, con desagregación por grupos de idade (e por sexos en cada un deles). A Coruña e Pontevedra concentran o 77,6% do total de persoas desempregadas en Galicia (79,5% nos menores de 25 anos e 77,3% nos 25 ou máis anos). As mulleres supoñen un 58,7% das persoas desempregadas menores de 25 anos e o 59,8% no das persoas de 25 ou máis anos.

**Paro rexistrado. Por provincias e idades.
Galicia. 2002**

■ **Cadro 3.51**

	Total	Menores de 25 anos			25 anos ou máis		
		Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
A Coruña	64.019	9.764	4.055	5.709	54.255	21.898	32.357
Lugo	15.572	2.570	1.092	1.478	13.002	5.690	7.312
Ourense	18.214	2.236	945	1.291	15.978	6.775	9.203
Pontevedra	53.210	8.848	3.580	5.268	44.362	16.991	27.371
Galicia	151.015	23.418	9.672	13.746	127.597	51.354	76.243

Datos de decembro en miles.
Fonte: Xunta de Galicia. Informe do paro rexistrado.

As taxas de paro rexistrado das diferentes provincias galegas no ano 2002 figuran no cadro 3.52, no que se comproba que é máis alta na da Coruña (que rexistrou nese ano a maior suba porcentual e absoluta do paro) e máis baixa na de Lugo.

Taxa de paro rexistrado. Por provincias. Galicia. 2001-2002

■ Cadro 3.52

	Ano 2002		Variación 2001-2002	
	Parados	Taxa de paro	Absoluta	En %
A Coruña	64.019	12,83	5.794	9,05
Lugo	15.572	10,28	1.228	7,89
Ourense	18.214	12,20	1.491	8,19
Pontevedra	53.210	12,58	4.148	7,80

Datos de decembro en miles.

Fonte: Xunta de Galicia. Informe do paro rexistrado.

A distribución sectorial do paro rexistrado de Galicia en 2002 e a súa variación nese ano figura no cadro 3.53, que reflicte que o sector servizos representa practicamente o mesmo (só 2.791 persoas menos) que o total de persoas desempregadas dos outros catro apartados do cadro, e desde logo moito máis (25.888 persoas) que os outros tres sectores productivos xuntos (agro-pesqueiro, industrial e construción -que tivo a maior suba porcentual en 2002-).

Variación do paro rexistrado por sectores económicos. Galicia. 2001-2002

■ Cadro 3.53

	2002	Variación 2001-2002	
	Miles	Absoluta (en miles)	En %
Agricultura e pesca	3.698	130	3,52
Industria	26.464	1.316	4,97
Construcción	18.062	2.239	12,40
Servizos	74.112	6.857	9,25
Sen emprego anterior	28.679	2.119	7,39

Datos de decembro

Fonte: Xunta de Galicia. Informe do paro rexistrado.

O cadro 3.54 explicita a situación do paro rexistrado por niveis académicos: os niveis de EXB e certificado de estudos primarios concentran dúas de cada tres persoas desempregadas de Galicia no ano 2002. A distribución provincial das variables do cadro anterior figura no cadro 3.55, para que as persoas interesadas nunha maior desagregación territorial podan facer o seu estudo.

**Paro rexistrado. Por niveis académicos.
Galicia.2002**

■ **Cadro 3.54**

Sen estudos	199
Sen certificado de estudos primarios	4.792
Con certificaco de estudos primarios	45.090
EXB	55.389
BUP	18.121
FP	12.106
Estudios medios	6.841
Estudios superiores	8.477

Datos de decembro. En miles
Fonte: Xunta de Galicia. Informe do paro rexistrado.

■ **Cadro 3.55**

**Paro rexistrado. Por niveis académicos e provincias.
Galicia.2002**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sen estudos	119	9	18	53	199
Sen certificado de estudos primarios	1.769	828	730	1.465	4.792
Con certificaco de estudos primarios	18.411	4.738	6.862	15.079	45.090
EXB	23.853	4.878	5.517	21.141	55.389
BUP	7.954	1.681	2.185	6.301	18.121
FP	4.871	1.606	1.282	4.347	12.106
Estudios medios	2.775	1.037	823	2.206	6.841
Estudios superiores	4.267	795	797	2.618	8.477

Datos de decembro. En miles
Fonte: Xunta de Galicia. Informe do paro rexistrado.

Dúas vantaxes do paro rexistrado respecto do paro-EPA ou paro estimado son a posibilidade de estudio mensual e unha maior desagregación espacial dos datos (por comarcas, ou mesmo por concellos). No cadro 3.56 recolleemos o paro rexistrado nas distintas comarcas de Galicia, coa súa correspondente distribución por idades (con detalle por sexos en cada unha delas) e máis por sectores económicos.

■ Cadro 3.56
Paro rexistrado por comarcas. Por idades e sectores económicos. Galicia.2002

Comarcas	Total	Distribución por idades						Distribución por sectores económicos				
		Menores de 25 anos			25 ou máis anos			Agric./gand.	Industria	Construc.	Servicios	Sen emprego
		Global	Homes	Mulleres	Global	Homes	Mulleres					
A Barcala	620	83	33	50	537	306	231	12	80	149	291	88
Muros	795	101	40	61	694	286	408	40	264	123	266	102
Noia	1.825	297	126	171	1.528	699	829	103	358	367	736	261
O Sar	1.033	176	67	109	857	364	493	20	238	153	427	195
Ordes	1.682	274	123	151	1.408	704	704	33	378	316	598	357
Ortegal	756	108	42	66	648	242	406	52	182	77	315	130
Santiago	9.104	1.528	561	967	7.576	3.122	4.454	76	903	1.068	4.813	2.244
Terra de Melide	557	104	43	61	453	212	241	14	96	76	205	166
Terra de Soneira	1.118	149	61	88	969	544	425	61	188	323	323	223
Xallas	1.027	135	68	67	892	561	331	16	150	367	376	118
A Coruña	21.016	2.764	1.278	1.486	18.252	7.180	11.072	263	3.182	1.886	12.490	3.195
Arzúa	791	150	61	89	641	335	306	22	102	156	332	179
Barbanza	4.046	675	225	450	3.371	1.054	2.317	243	1.528	406	1.426	443
Bergantiños	4.183	539	226	313	3.644	1.516	2.128	122	1.182	856	1.489	534
Betanzos	1.655	282	117	165	1.373	605	768	27	229	211	777	411
Eume	1.549	308	146	162	1.241	492	749	16	200	229	744	360
Ferrol	10.830	1.855	733	1.122	8.975	3.137	5.838	124	1.627	1.134	4.589	3.356
Fisterra	1.432	236	105	131	1.196	539	657	56	183	290	512	391
A Fonsagrada	201	26	12	14	175	107	68	28	26	24	98	25
A Mariña Central	1.044	222	76	146	822	297	525	28	122	96	587	211
A Mariña Occidental	1.237	232	103	129	1.005	351	654	77	106	110	724	220
A Mariña Oriental	569	84	34	50	485	176	309	18	67	77	319	88
A Ulloa	404	59	24	35	345	182	163	11	66	82	197	48
Chantada	690	85	43	42	605	324	281	17	113	147	345	68
Lugo	6.173	1.030	445	585	5.143	2.052	3.091	89	623	611	3.682	1.168
Meira	172	33	12	21	139	62	77	4	28	15	83	42
Os Ancares	497	68	42	26	429	272	157	23	45	117	262	50
Quiroga	312	30	9	21	282	137	145	16	39	63	131	63
Sarria	1.066	176	68	108	890	405	485	21	122	157	527	239
Terra Chá	1.706	272	121	151	1.434	791	643	25	250	370	842	219
Terra de Lemos	1.501	253	103	150	1.248	534	714	42	167	241	679	372
A Limia	1.471	143	58	85	1.328	605	723	48	209	284	702	228
Allariz-Maceda	599	76	36	40	523	249	274	28	133	94	249	95
Baixa Limia	408	42	22	20	366	211	155	31	46	107	194	30
O Carballiño	1.417	158	73	85	1.259	563	696	27	220	197	713	260
O Ribeiro	816	120	58	62	696	337	359	32	121	130	376	157
Ourense	8.528	1.144	462	682	7.384	2.700	4.684	106	1.262	931	4.640	1.589
Terra de Caldelas	165	13	5	8	152	95	57	5	14	27	102	17
Terra de Celanova	1.098	125	54	71	973	510	463	25	189	236	515	133
Terra de Trives	251	20	10	10	231	165	66	3	48	70	108	22
Valdeorras	1.126	138	63	75	988	366	622	13	266	139	549	159
Verín	1.887	199	75	124	1.688	739	949	47	424	354	762	300
Viana	448	58	29	29	390	235	155	16	35	132	204	61
A Paradanta	669	114	46	68	555	287	268	26	108	122	262	151
Caldas	2.011	378	127	251	1.633	611	1.022	43	446	317	693	512
O Baixo Miño	2.806	525	214	311	2.281	897	1.384	233	521	309	1.174	569
O Condado	2.427	485	184	301	1.942	712	1.230	95	499	270	965	598
Deza	1.222	237	105	132	985	416	569	34	221	156	472	339
O Morrazo	4.473	879	357	522	3.594	1.332	2.262	349	690	337	2.299	798
O Salnés	6.639	1.128	416	712	5.511	2.045	3.466	156	1.430	728	3.263	1.062
Pontevedra	5.698	989	376	613	4.709	1.918	2.791	162	777	654	2.774	1.331
Taboas-Terra de Montes	1.283	253	83	170	1.030	465	565	19	139	245	514	366
Vigo	25.982	3.860	1.672	2.188	22.122	8.308	13.814	501	5.822	1.926	13.397	4.336
Total	151.015	23.418	9.672	13.746	127.597	51.354	76.243	3.698	26.464	18.062	74.112	28.679

Datos de decembro. En miles

Fonte: Xunta de Galicia. Informe do paro rexistrado.

3.6. A poboación inactiva

O cambio metodolóxico da EPA supuxo unha diminución da poboación inactiva galega que o INE estimou para o cuarto trimestre de 2002 en 26.900 persoas. O cadro 3.57 presenta os datos da poboación inactiva de Galicia -con desagregación provincial- para o último bienio (xa corrixido no ano 2001 o efecto do cambio metodolóxico da EPA), desglosando os inactivos segundo a situación de inactividade. Destacarémo-lo seguinte no ano 2002:

Evolución da poboación inactiva. Por situación de inactividade, sexos e provincias. Galicia. 2001-2002

■ Cadro 3.57

A) Ámbolos dous sexos	Total	Estudiantes	Retirados, xubilados e pensionistas	Traballo da casa	Outros
2001					
A Coruña	483,5	99,1	225,2	131,7	27,6
Lugo	159,7	22,3	93,3	26,1	18,0
Ourense	156,0	28,6	85,1	29,9	12,4
Pontevedra	368,6	76,5	165,9	97,0	29,2
Galicia	1.167,8	226,5	569,4	284,7	87,2
2002					
A Coruña	460,3	87,6	225,4	119,3	28,0
Lugo	161,5	22,9	96,9	26,7	14,9
Ourense	157,4	28,9	81,9	29,9	16,7
Pontevedra	361,1	72,0	163,3	102,1	23,7
Galicia	1.140,3	211,4	567,6	278,0	83,3

B) Homes	Total	Estudiantes	Retirados, xubilados e pensionistas	Traballo da casa	Outros
2001					
A Coruña	178,8	44,9	110,6	0,5	22,9
Lugo	62,2	8,9	43,6	0,2	9,5
Ourense	60,0	12,9	38,2	0,1	8,8
Pontevedra	131,0	32,9	75,1	1,6	21,4
Galicia	432,1	99,6	267,4	2,4	62,6
2002					
A Coruña	168,9	40,4	110,8	0,2	17,5
Lugo	63,4	10,0	44,4	0,6	8,5
Ourense	64,3	13,8	40,7	0,4	9,5
Pontevedra	124,5	31,5	72,9	2,8	17,3
Galicia	421,2	95,7	268,7	3,9	52,8

C) Mulleres	Total	Estudiantes	Retirados, xubilados e pensionistas	Traballo da casa	Outros
2001					
A Coruña	304,7	54,2	114,6	131,2	4,7
Lugo	97,5	13,4	49,7	25,9	8,5
Ourense	96,0	15,7	46,9	29,8	3,5
Pontevedra	237,6	43,6	90,8	95,4	7,8
Galicia	735,8	126,9	302,0	282,3	24,5
2002					
A Coruña	291,4	47,2	114,7	119,1	10,5
Lugo	98,0	13,0	52,5	26,1	6,4
Ourense	93,1	15,1	41,2	29,5	7,2
Pontevedra	236,7	40,5	90,4	99,4	6,4
Galicia	719,2	115,7	298,8	274,1	30,5

Datos en miles do 4º trimestre, segundo a nova metodoloxía EPA 2002
 Fonte: IGE. "EPA en Galicia"

■ A poboación inactiva galega presentou unha diminución de 27.500 persoas, que foi especialmente importante no apartado dos estudantes. Pese ó descenso, segue a representar unha porcentaxe maior da poboación de 16 ou máis anos que no termo medio español (48% e 45,7% respectivamente).

■ A presenza das mulleres na poboación inactiva galega é moito maior que a dos homes, posto que o número de inactivas está un 70,75% por riba do dos activos. O número de inactivas supera amplamente ó de inactivos nas catro provincias, sobranceando especialmente a proporción de Pontevedra (90,12% superior á dos homes). Subliñaremos que atendendo á situación concreta de inactividade, os valores do conxunto de Galicia no ano 2002 seguen a ser maiores para as mulleres en tódolos apartados agás no de "outros". Sobrancea moi especialmente a súa maioría respecto dos homes no apartado de "traballo da casa", na que a participación destes é meramente simbólica estatisticamente -aunque baixou nas mulleres e subiu nos homes no último ano-, clara mostra da menor incorporación da muller ó traballo para o mercado, aunque o maior avance relativo da muller no grupo de "estudiantes" (no que xa supera nun 20,9% ó dos homes) pode permitir nos anos vindeiros unha maior incorporación destas na actividade laboral retribuída (aunque cómpre para iso potencia-las medidas que impidan que suba o xa moi alto desemprego feminino).

■ Practicamente a metade das persoas inactivas galegos están encadradas no grupo de "xubilados e pensionistas" (49,77%), que está moi por riba da media española (40,39%). A nivel provincial, destaca moi por riba da media galega a provincia de Lugo (60%).

■ A comparanza da porcentaxe de Galicia (24,38%) co total de España (33%) reflicte que no grupo: "traballo da casa" é moito menor en Galicia. As provincias nas que este colectivo está máis por baixo das medias galega e española son Lugo (16,53%) e Ourense (19%), fundamentalmente polo elevado traballo da muller no sector agrario galego (que afecta máis a estas dúas provincias -sobre todo a Lugo- polo maior peso deste sector na distribución da poboación activa).

■ É menor no conxunto do Estado que en Galicia a porcentaxe de estudantes sobre o total de persoas inactivas (17,46% e 18,54% respectivamente). Subliñarémolo caso de Lugo (14,18%), que con gran diferenza é a provincia que está máis por baixo das medias galega e estatal.

Como remate do estudio da poboación inactiva galega, presentamos no cadro 3.58 a súa distribución en catro grupos de idade no último bienio, con desglose de sexos e provincias. Sobrancearemos no ano 2002 que:

■ Algo máis do 60% (60,53%) da poboación inactiva galega concéntrase no grupo de idade de 55 ou máis anos. A porcentaxe maior deste grupo de idade é a de Lugo (71,27%) e a menor a de Pontevedra (55,14%).

■ Hai máis inactivas que inactivos nos catro grupos de idade. A diferenza é especialmente forte no de 25 a 54 anos (hai máis do triple de mulleres que de homes), polo amplo colectivo de mulleres comprendidas entre estas idades que forman parte da poboación inactiva no colectivo de "traballo da casa".

Evolución da poboación inactiva. Por sexos, grupos de idade e provincias.
Galicia. 2001-2002

■ Cadro 3.58

A) Ámbolos dous sexos		Total	de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos
A Coruña	2001	483,5	44,4	47,2	124,5	267,4
	2002	460,3	43,0	38,0	101,9	277,5
Lugo	2001	159,7	12,0	9,9	24,1	113,8
	2002	161,5	10,9	9,2	26,3	115,1
Ourense	2001	156,0	12,0	12,6	36,8	94,6
	2002	157,4	12,5	13,4	32,9	98,6
Pontevedra	2001	368,6	40,4	33,6	89,8	204,8
	2002	361,1	33,6	35,0	93,4	199,1
Galicia	2001	1.167,8	108,8	103,2	275,2	680,6
	2002	1.140,3	100,0	95,6	254,5	690,2

B) Homes		Total	de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos
A Coruña	2001	178,8	22,6	19,4	30,1	106,7
	2002	168,9	21,2	16,6	22,3	108,9
Lugo	2001	62,2	5,2	3,2	5,9	47,8
	2002	63,4	3,9	3,9	6,7	48,9
Ourense	2001	60,0	5,3	5,0	10,5	39,2
	2002	64,3	5,8	5,6	10,8	42,0
Pontevedra	2001	131,0	19,1	13,3	21,1	77,5
	2002	124,5	15,4	15,2	21,4	72,5
Galicia	2001	432,1	52,3	40,9	67,6	271,3
	2002	421,2	46,4	41,3	61,2	272,3

C) Mulleres		Total	de 16 a 19 anos	de 20 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos
A Coruña	2001	304,7	21,7	27,8	94,5	160,7
	2002	291,4	21,7	21,4	79,6	168,6
Lugo	2001	97,5	6,8	6,6	18,2	66,0
	2002	98,0	7,0	5,3	19,6	66,1
Ourense	2001	96,0	6,7	7,6	26,3	55,4
	2002	93,1	6,7	7,7	22,1	56,6
Pontevedra	2001	237,6	21,3	20,3	68,7	127,3
	2002	236,7	18,2	19,8	72,0	126,6
Galicia	2001	735,8	56,5	62,3	207,6	409,3
	2002	719,2	53,6	54,3	193,3	418,0

Datos en miles do 4º trimestre, segundo a nova metodoloxía EPA 2002
Fonte: IGE. "EPA en Galicia"

O cadro 3.59 permite face-lo seguimento no último cuadrienio en Galicia da proporción que supoñen o conxunto dos parados e inactivos sobre dos ocupados. O mellor comportamento relativo dos ocupados que dos inactivos e parados, fixo mellorar este índice, que quedou no ano 2002 co mellor valor do período analizado, 2,5 puntos por baixo do ano anterior (no ano 2001 houbo -coa vella metodoloxía da EPA- un lixeiro repunte que o colocou lixeiramente por riba do nivel do ano 2000). Cómpre non esquecer que andamos a falar dos datos que proporciona a EPA, polo que na poboación inactiva só computamos a de 16 ou máis anos de idade.

**Evolución comparativa da poboación parada ou inactiva e ocupada.
Galicia. 1999-2002**

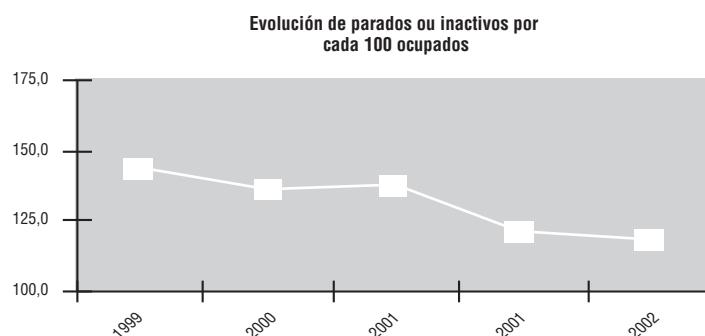
■ Cadro 3.59

	1999	2000	2001	2001	2002
A. Poboación parada ou inactiva (1)	1.363,9	1.336,0	1.344,8	1.294,1	1.288,2
B. Poboación ocupada (1)	952,7	987,4	985,1	1.070,0	1.087,8
A/Bx100 Parados ou inactivos por cada cen ocupados	143,2	135,3	136,5	120,9	118,4

Elaboración propia

(1) Datos en miles do 4º trimestre. As dúas últimas columnas segundo a nova metodoloxía EPA- 2002

Fonte: INE (EPA)

A comparanza desta porcentaxe de Galicia coa estatal no último cuatrienio pódese ollar no cadro 3.60. Compróbase que o diferencial no ano 2001 aumentou en 4,1 puntos -coa vella metodoloxía da EPA- a prol de España respecto do ano anterior (despois da estabilización do ano 2000). No ano 2002 Galicia mellorou a súa situación relativa co dato estatal e queda na mellor posición do período analizado.

**Porcentaxe de parados ou inactivos en relación cos ocupados.
Galicia e España. 1999-2002⁽¹⁾**

■ Cadro 3.60

	1999	2000	2001	2001	2002
Galicia	143,2	135,3	136,5	120,9	118,4
España	132,5	124,6	121,7	109,7	108,0
Diferencia Galicia/España	10,7	10,7	14,8	11,2	10,4

Elaboración propia

(1) Datos do 4º trimestre. As dúas últimas columnas, segundo a nova metodoloxía EPA - 2002

Fonte: INE (EPA)

3.7 A poboación discapacitada

En xuño de 2002 o Instituto Nacional de Estatística publicou a última Enquisa sobre discapacidades, deficiencias e estado de saúde, que trae os datos referidos ó ano 1999. O ano 2003 foi declarado "Ano europeo das persoas con discapacidade" e pensamos que supón una boa oportunidade para avanzar no proceso de integración das persoas afectadas, suprimindo barreiras sociais á súa integración (na educación, no emprego, etc). E un bo xeito de colaborar desde este Informe pensamos que é recollendo información relativa ás discapacidades, que permite ás persoas que len este Informe afondar no seu coñecemento.

No cadro 3.6I recollemos un resumo da poboación discapacitada -desde os seis anos- en Galicia e España, con desagregación por sexo, tamaño do concello e grupos de idade. Sobrancearemos na súa análise os seguintes aspectos:

■ A porcentaxe da poboación galega de seis ou máis anos con discapacidade (10,6%) supera con amplitude a participación poboación galega no total estatal (7%). A porcentaxe galega de persoas con discapacidade (10,6%) supera á estatal (9,4%) en máis dun punto porcentual.

■ A distribución por sexos é moi semellante en Galicia e en España, xa que nos dous ámbitos espaciais algo máis do 58% das persoas discapacitadas son mulleres. A discapacidade afecta en maior grao ás mulleres que ós homes (en Galicia é discapacitada o 11,9% da poboación feminina e o 9,2% da masculina).

■ A desagregación por tamaño dos concellos de residencia reflicte que en Galicia é moito maior a porcentaxe de persoas discapacitadas que reside en concellos menores de 10.000 habitantes (44,8%) que no total español (30,8%). Cómpre lembrar para interpretar axeitadamente os datos a maior diseminación da poboación en Galicia, que fai que a poboación galega que reside en concellos de menos de 10.000 habitantes (34%) supere amplamente ó termo medio estatal (24%).

■ No tocante ó reparto por grupos de idade das persoas con discapacidade, sobrancean as diferencias nos dous grupos extremos:

- a alta porcentaxe das persoas con 65 ou máis anos: 61,9% en Galicia e 59,6% na media española (cómpre lembra-lo maior envellecemento relativo da poboación total galega, que excede os 65 anos nun 20,2% fronte ó 17,4% estatal).

- a maior porcentaxe da discapacidade no grupo de 6 a 15 anos en Galicia (que é máis do dobre do termo medio español).

■ No reparto por tipo de discapacidade, destacarémo-la maior importancia relativa das enfermidades mentais na poboación discapacitada galega que na española (case un 50% por riba).

**Poboación con discapacidade.
Galicia e España. 1999**
■ Cadro 3.61

	España		Galicia	
	Nº	%	Nº	%
Poboación total				
Poboación	36.876.510	100,0	2.571.520	7,0
Poboación con discapacidade	3.469.643	9,4	272.189	10,6
Poboación con discapacidade				
<i>Por sexo</i>				
Homes	1.444.245	41,6	113.887	41,8
Mulleres	2.025.398	58,4	158.302	58,2
<i>Por tamaño do municipio</i>				
Ata 10.000 hab.	1.069.658	30,8	121.992	44,8
Máis de 10.000 hab.	2.399.983	69,2	150.198	55,2
<i>Por idade</i>				
De 6 a 15 anos	68.286	2,0	2.055	0,8
De 16 a 24 anos	103.338	3,0	8.027	2,9
De 25 a 44 anos	412.156	11,9	28.723	10,6
De 45 a 64 anos	817.213	23,6	64.763	23,8
De 65 e máis anos	2.068.653	59,6	168.620	61,9
<i>Por tipo de discapacidade</i>				
Discapacidade intelectual	146.834	4,2	11.252	4,1
Enfermidade mental	368.672	10,6	42.236	15,5
Deficiencia sensorial	1.532.018	44,2	117.313	43,1
Deficiencia física	1.775.366	51,2	147.914	54,3
Outras deficiencias	519.586	15,0	35.541	13,1

Fonte: INE. Enquisa sobre Discapacidades, Deficiencias e estado de Saúde (EDDS)

No cadro 3.62 ofrecemos a desagregación por grupos de idade e clase de discapacidade (e en cada un deles coa distribución por sexos) do total de persoas discapacitadas de Galicia e máis da porcentaxe de persoas galegas con discapacidade. Subliñaremos que:

- Un 70% da poboación feminina con discapacidade pertence ó grupo de idade de 65 ou máis anos, mentres que nos homes é un 50,7%. No grupo de idade de 25 a 65 anos, en cambio, a porcentaxe é dos 44,6% nos homes e do 26,7% nas mulleres.
- O 56,8% das mulleres galegas con discapacidade teñen algunha deficiencia física, mentres que é nun 50,9% nos homes.
- O 47,1% dos homes galegos con discapacidade teñen algunha deficiencia sensorial, mentres que nas mulleres é dun 40,2%.

■ Cadro 3.62
Poboación con discapacidade. Por idade e tipo de discapacidade. Galicia. 1999

	Nº de persoas		% de poboación con discapacidade	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
<i>Por idade e sexo</i>				
de 6 a 15 anos	733	1.323	0,6	0,8
de 16 a 24 anos	4.560	3.468	4,0	2,2
de 25 a 44 anos	16.984	11.739	14,9	7,4
de 45 a 64 anos	33.834	30.929	29,7	19,5
de 65 e máis anos	57.777	110.843	50,7	70,0
<i>Por tipo de discapacidade e sexo</i>				
Deficiencia. Retraso mental	5.970	5.282	5,2	3,3
Enfermidade mental	18.286	23.950	16,1	15,1
Deficiencia sensorial	53.622	63.692	47,1	40,2
Deficiencia física	58.006	89.908	50,9	56,8
outras deficiencias	8.151	27.390	7,2	17,3

Fonte: INE. Enquisa sobre Discapacidades, Deficiencias e estado de Saúde (EDDS)